

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Jonstoni Historia Naturalis

Ioannis Ionstoni|| Theatrvm|| Vniversale Omnivm|| Animalivm||
Qvadrpedvm

Jonston, Jan

Heilbrunna, MDCCLV.

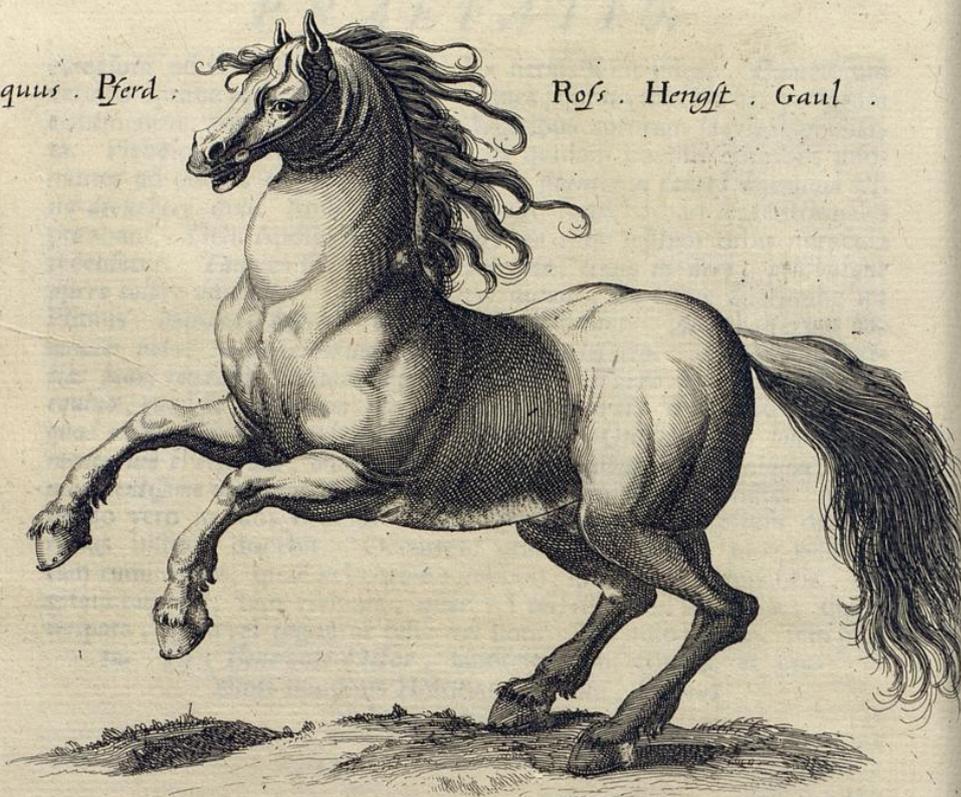
VD18 90528808

Historiæ Natvralis De Quadrupedibus Liber I. De Quadrupedibus
Solidipedibus.

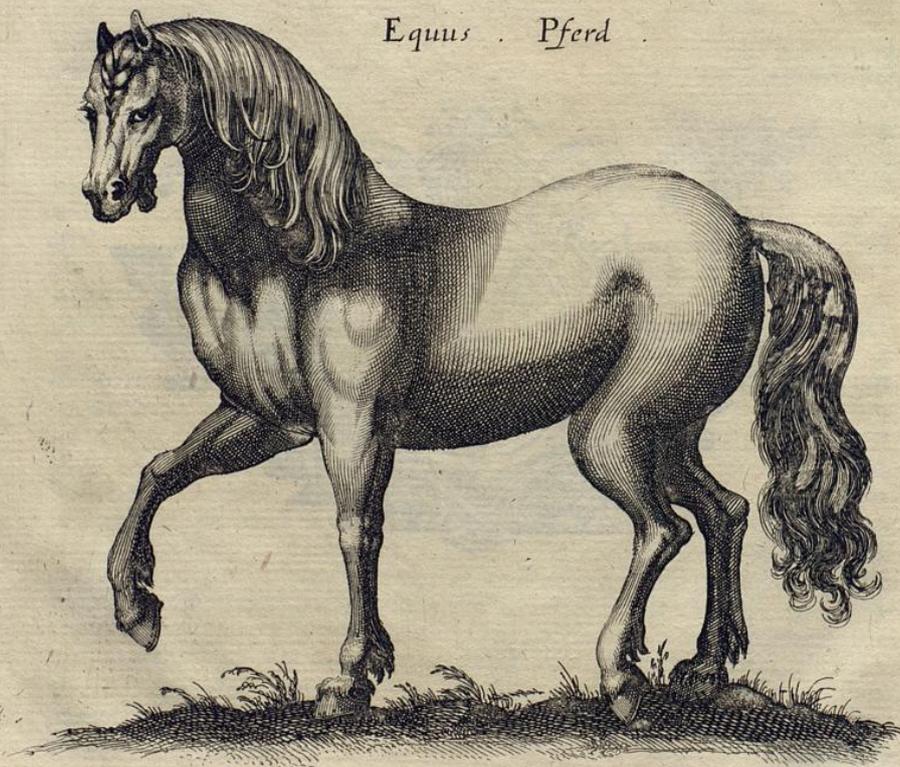
urn:nbn:de:gbv:45:1-10966

Equus . Pferd .

Ross . Hengst . Gaul .

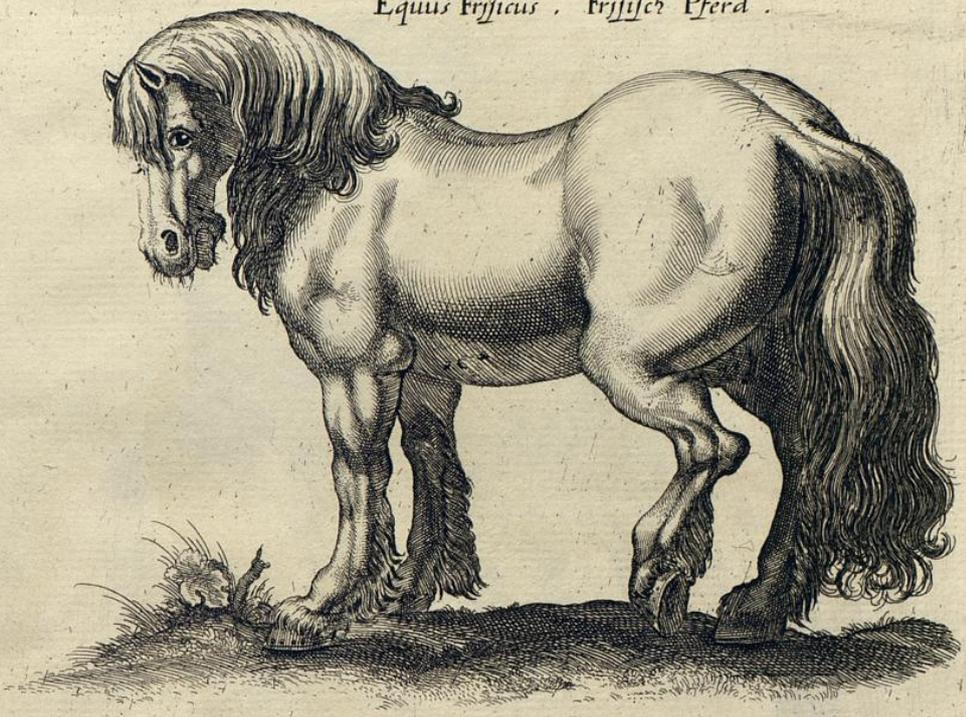
Equus . Pferd .

Tab:

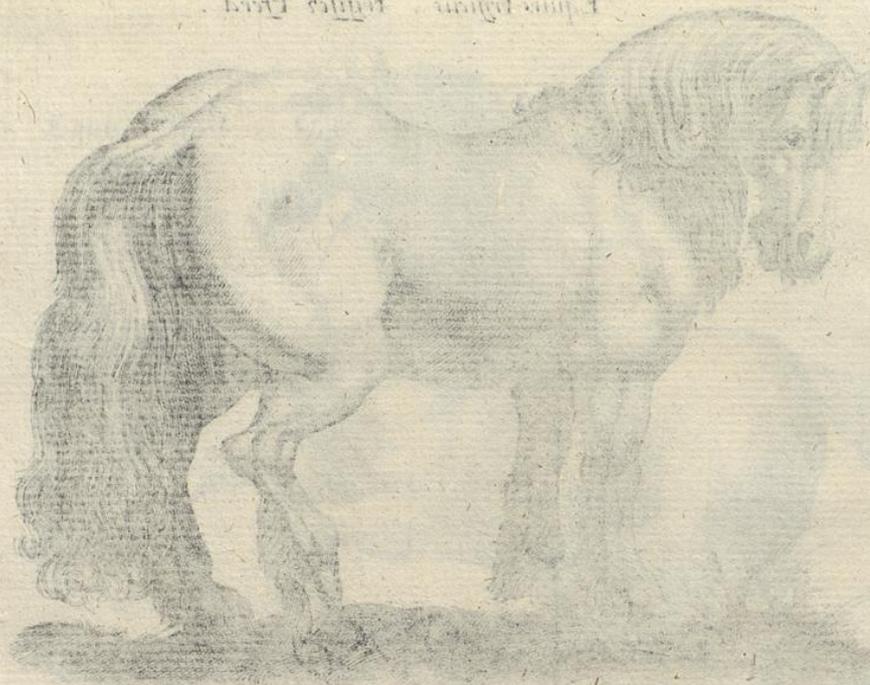
Tab: II.

Equus Frisicus . Frisisch Pferd .

*Equus Pannonicus sive Hungaris,
Hungarisches Pferd .*

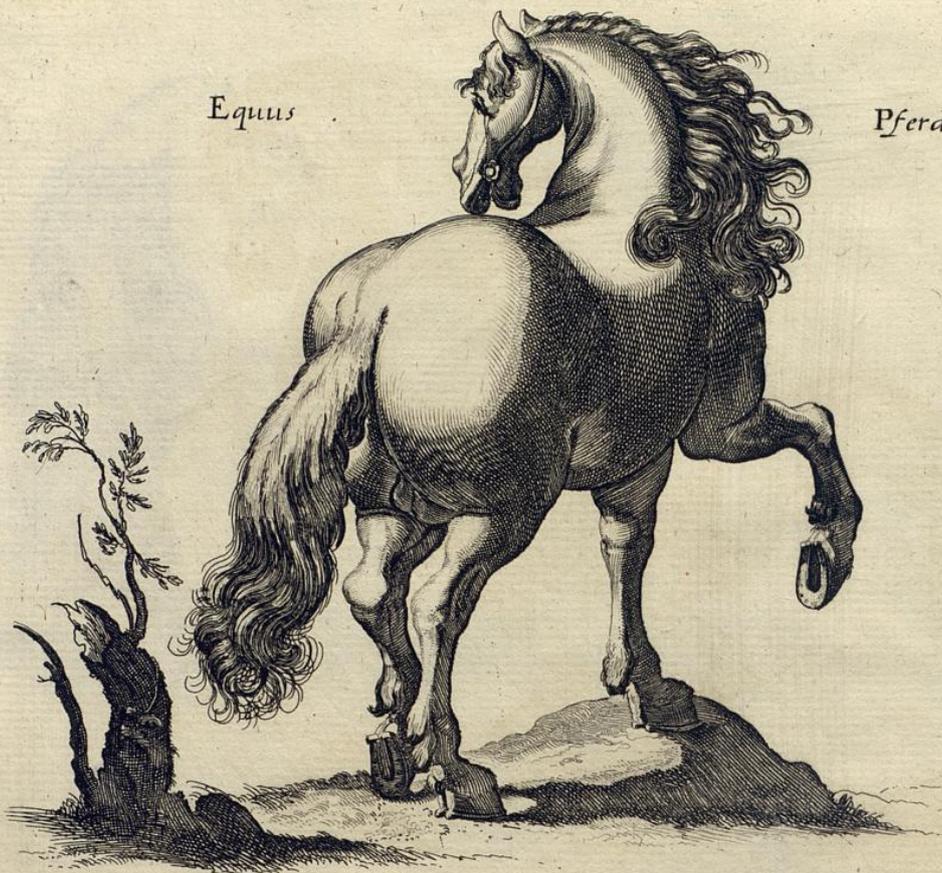

Equus Paganus Equus Domest.

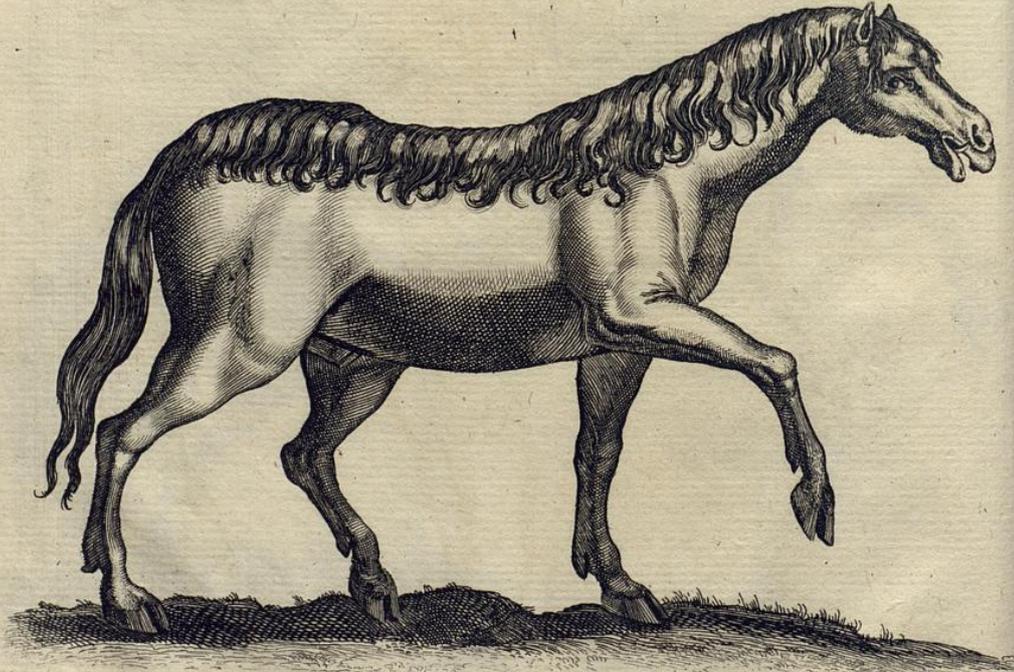

Equus

Pferd

Equus Æthiopicus . Æthiopisch Pferd .

Equus . Pferd .

Cantherius .

Wallach .

123
2

un d'at

un d'at

un d'at

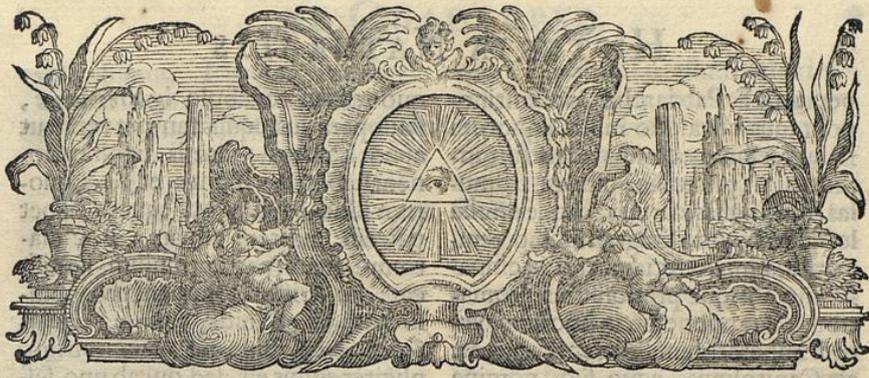
un d'at

A
S
c

A
A

HISTORIÆ NATVRALIS
DE
QUADRUPEDIBUS
LIBER I.
DE QUADRUPEDIBUS
SOLIDIPEDIBUS.

CAPUT I.
De Equo.

Aldrov. de
Solidiped.
c. 1.

Brutis animantibus, quae sanguinem habent, aliis binos, aliis quatuor pedes, largita est natura. Quae tot habent, Latinis Quadrupedes, Graecis τετραποδα, Aristoteli τετρα ποδα dicuntur, et sub tribus summis generibus continentur. *Vnum est ἀσχιδες, μονώνυχον, seu μόνονυχον, aut μονώνυξ seu μόνυξ, Euripidi μονόκχιλον, quasi una tantum praeditum ungula, dicitur. Plinius Solidipidem, Gaza Solipedem vocavit. Alterum est, quorum pedes binis fissuris utrinque, hoc est, a parte priore et posteriore deducuntur. Unde bifulca Latini διχίλλα Graeci vocaverunt, quae chelas seu forcipes pro ungulis habere, Aristoteles dixit. Τερτίμιον πολυχιδες, et πολυδάκτυλον, multifidum, et multipliciter digitatum, quod pedes manuum nostrarum instar, multifidos habeat. Omnibus pedes ad ingressum dati sunt: sed digitata prioribus praeterea ad manuum officia uti nituntur, quod solidipedes*

posterioribus facere, Aristoteles annotavit. Ex *Solidipedibus*: sunt *Equus, Asinus, Onager, Mulus, Monoceros, et Elephas*, de quibus ordine hoc primo libro agemus. Ab *Equo* autem incipimus, quod eius singularis sit, inter *iumenta*, quae a iuvando nostras operas Latinis ita dicuntur, praestantia. Demosthenes eum inter urbis munitiones recenset. Romani in eius emtione dena aeris milliae publico persolvebant, adimebantque bello inutilibus. Consulis aut cuiusvis Imperatoris equus, phaleris exornatus, ornamentum, ut apud Halycarnassacum legimus. In multis regionibus cautum, ne quis equos extra provinciam emittat. Circassi equos plebeis permittere nolunt. M. Antonius in civitatibus federe in equis prohibuit. Atheas Scytharum Rex ipse equum suum strigili purgabat, ut Plutarchus meminit. Andromache Hectoris coniux, manibus suis avenam et foenum Equis mariti praebuit, quod cum hisce delectari sciret. Theophylactus Lacapeni Impera-

Aristot. H.
A. l. 2. c. 1.

Dionys.
Halycarn.
l. 10. An.
tiq. Rom.

nsomot

A

pera-

peratoris F. Patriarcha Constantino-
 politanus ultra duo millia equorum
 habuit, et in eis alendis adeo fuit in-
 tentus, ut pistachia, pineas, palmu-
 las, uvas passas, caricas, eaque omnia
 lectissima, vino fragrantissimo tem-
 perata, admixtis etiam, croco, cinna-
 momo, aliisque pretiosissimis aroma-
 tibus, iis apponeret, in hoc luxu, ve-
 rum Imperatorem superans, qui, ut
 ait Capitolinus, equo suo, nomine
 Volucris, uvas passas, et nucleos, in
 vicem hordei in praesepe ponebat.
 Moxii Tartariae populi, constituto et
 solemni quotannis die equum post
 aliquot cerimonias corio exuebant,
 carneque in mensa absumta, palea
 implebant, et mox erectae arae impo-
 situm, ut propitium numen adora-
 bant, pellesque pretiosiores offere-
 bant, ut Iosephus Barbarus in suo
 itinerario reliquit. Vixit Petrarchae
 tempore in Italia quidam, qui aegro-
 tanti equo, quem amabat, aureum
 pulvinar, ac fericum cubile substra-
 vit: cumque ipse interim podagra
 vinctus atque immobilis medicorum
 legibus regeretur, nihilominus ta-
 men, aut fervorum vestus manibus,
 aut equo altero vix iniectus, et suos
 medicos secum ducens, equum aeg-
 rum suum bis terque quotidie visi-
 tabat, illi suspirans atque anxius as-
 sidebat, illum leniter manu tractans
 Lib. 4. Na-
 vig. c. 11.
 Nomen.
 blando murmure solabatur. Tradit
 denique Ludovicus Romanus, Nar-
 singae Regis potentissimi equum tanti
 pretii esse credi, propter incredibili-
 lem margaritarum, quibus oneratus
 est copiam, quanti est quae etiam ex
 nostris urbibus. In tanto apud ple-
 rasque gentes aestimio equus habe-
 tur, ut pluribus Aldrovandus ostendit.
 Caeterum, ut ad *Nomen* ipsum
 accedamus, varia tam apud Graecos,
 quam apud Latinos sortitus est. Grae-
 cis dicitur *ἵππος*, *πῶλος*, quod de pul-
 lo proprie sumendum est; *ἀλλὰ* Ca-
 ribus, unde Allabando cuidam no-
 men; *κάλπις* Hesychio et Varino,
 quod tamen equo gradario duntaxat
 competere videtur; *δαίμων* Liguri-
 bus, *ἰκκος* et Ethymologo, *καβαλλος*
 et *καβίλλης*, *ὁ ἀπὸ καπῆς ἄλις ἐσθίου*,
 quod ex praesepe abunde comedat;

quo tamen vocabulo *ἐργάτης ἵππος*,
 seu operarius equus tantum venit, ut
 apud Latinos vilitatis significatio-
 nem habet; *ἴννος* hinnus, et *γίννος*, quo-
 rum illud equum, qui equum habet
 patrem, matrem asinam: hoc ma-
 trem equam, patrem mulum, signifi-
 cat: ab Aristotele tamen, pro pumi-
 lo equo, ut et Suida, cui *ἴννοι*, *οἱ κόλο-
 σοι τῶν ἵππων*, sumitur; *κέλης* non sim-
 pliciter equus est, sed qui ab uno ses-
 fore agitatur, Varino *ἄζευκτος* et *ἄζυξ*.
 Aristophanis interpres equum gene-
 rosam intelligit; alii sellarem, sella-
 rium, et nudum interpretantur; qui-
 dam, sed male, desultorium. *χρυσάμ-
 πυξ* epitheton potius est, quam syno-
 nimum. Siquidem sic dicitur, quod
ἄμπυξ, teste Eustathio, dicitur *σειρὰ
 κατὰ χρυσὸς τὰς περὶ τὸ μέτωπον τρίχας τῶν
 ἵππων συνδέσσει*: id est, catena seu fu-
 niculus auratus, quo comae in equo-
 rum frontibus sparsae colligantur. A
 Latinis vocatur *Equus*, seu ab aequa-
 litate, quod pares antiquitus iunge-
 bantur; seu quod quando quadrigae
 iungebantur, aequabantur, paresque
 forma et cursu iungebantur, ut Isido-
 ro placet; *Eniochus*, apud Firmicum,
 ut Scaliger notat; *Canterius*, seu qua-
 si carenterius, quod castratus sit et se-
 mine, quod careat Varroni visum; seu
 quod ipsi cauterium inustum sit. Ab
 aliis tamen pro viliori sumitur. *Vere-
 dus* est equus viatorius, qui neque
 rhedam neque cistum trahit, vice
 rhedae tamen est, ut Turnebus voluit.
 Isidorus tamen et Festus rhedarium
 esse vult, Procopius cursus publici,
Mannus, parvus equus dicitur Acro-
 ni et Porphyrio apud Horatium,
 quod mansuetudine manuum ductus
 familiariter sequatur; solutos *tolu-
 tares* cognominat Seneca. Dicun-
 tur et Bardones, Burichi, burdi, bu-
 ridi, et burici apud Vegetium, forte
 ἀπὸ τῶν Φάρτων ab oneribus, ut Gesne-
 rus reliquit. Strabo Gygenios ap-
 pellant. *Musimones* forte dicuntur,
 quod iisdem ex locis habeantur. Et
 tantum de Nominibus. Equum *De-
 scribere*, utpote animal omnibus no-
 tissimum, non est opus. Itaque de
 partibus tantum agemus, et vocabu-
 la, quae apud auctores occurrunt,
 ex-

ob. vol.
 Isidor. c.
 rig. l. n.
 c. 43.

H. J. J.

Partes
 Equi.

ex-

explicabimus. *Vngulae* ὄπλαι Graecis, quasi ἄπλαι, quod nec bifidae, nec multifidae sint. *Chelidon*, seu hirundo, est unguarum concavitas a nido hirundinis dicta. *Batrachos* sive Rana, est ea pars, quae clavis solearum saepe male adactis laeditur; seu teneritas ossium referens formam unguulae, quam nutrit etiam, eiusque radices in se continet, Barbari Tuelum vocant, Germani einen Kern, nucleum. Si unguulae pleniores fuerint carnosaeque citra cavitatem, Xenophon teste Caelio, χαμήλας vocat. Commissuram unguulae cum pede, seu unguulae exortum, Graeci εἰφάνην, Hippocrates τὸ ὄνυχος ἀρμονίαν dicit. κύνες Hesychio et Varino sunt unguularum pars; alii vicinam iis esse volunt, ideoque κύνοπλον vocari. Gesnerus putat a Ruffio appellari *Falcem*. Dicit enim, inquit, locum esse delicatum et nervosum, parumque carnosum, quod forsan erit μεσοκύνιον. *Talos* nulli solidipedum esse scribit Aristoteles, Afino Indico excepto. *Suffrago*, id est in posterioribus pedibus quadrupedum, quod in prioribus genu, vel est nodus aut articulus sub crure, quo pedis versura constat, tibiaeque ita annectitur pes, ut verti possit. Barbari *garredum* nominant. *Basis* sunt ossa quaedam sub tibiis Vegetio, Calcaneos forte intelligit. πέρονη est os tibiae, quod radius vocatur. *Cirri* et subcirri, equorum sunt ornamenta. Crura equi Vegetius vocat *gambas* quasi campas: Hippatri Graeci βραχιόνας et χέλη vocare videntur. Vegetius etiam Latine *brachiola* in equis dixit. *Coxendices* maximas et validissimas habet, iisque ut plurimum valet. Inde fieri putat Ambrosius Nolanus, quod sefforem ephippiumve iuxta humeros amet, contra ac asini et muli. Ἐδρα Xenophonti est dorsi ea pars, qua insidetur, κόκκυγα vocant veterinarii partem quandam inter armos, seu ἐν συναμίαι inter scapio: Absyrus κόκκον appellat. Hinc Aetogenes equi, quod genitivam quandam notam ἐν τοῖς ἄρμοις καὶ τῷ κόκκῳ habeant. Gesnero vero Coccyx est pars in medio dorso, iuxta spinam eminentem, *Armus* idem, quod hume-

rus. *Dorsum* Garresum barbari vocant. *Mammæ*, tam mares in hoc genere, quam faeminae habent; et foeminae quidem omnes binas inter femora, mares, illi tantum, qui matri similes prodire, ut Aristoteles testatur. *Caudam* habet bovillae contrariam, tenorem videlicet brevem, quem Plinius caulem appellat, pilos prolixos. Illam Vegetius *muscerium*, a muscarii flabelli similitudine; hos Plinius *fetas*, et longiones quibus muscas abigunt, Graeci σέβας vocant. Duriores sunt in equis, quam equibus, quod harum caudae urina madefactae; fetas invalidas habeant. Quae de Sertorio fetas vellere iubente dicuntur apud Plutarchum vide. Qui ex collo dependent crines, *Iuba* Latinis, Xenophonti χαίτη, Aristoteli λοφία, seu crista, dicuntur: qui a vertice iuxta oculos et tempora propendent, capronas Latini, Protopomium, Vegetius, προκόμιον Xenophontes dixit. *Palpebra* inferior pilis caret: ideo reprehensus pictor, (Apelles is Ephesus an Nicon, Micon, vel Polygnostus fuerit, ambiguum) quod eos addidisset. Solus praeter hominem canescere, praeter Aristotelem, Plinius prodidit, quod os, in quo cerebrum, tenuius, quam caetera pro magnitudine habeat, sed falso. Nam et canes canescunt, sub ephippiis etiam in Cicatrice semper albi proveniunt, seu, quod cum ea pars sit debilis, nutrimentum non ut antea digeritur, sed quodammodo corrumpitur, ut Aristoteli placuit; seu aliam ob causam. Unicolores tamen evadunt, si hordeum tostum et in pulverem redactum, quod vim discutiendi, detergendique obtinet, insperferis. De Coloribus in Differentiis agemus. *Dentes* utraque oris parte habere continuos, tradit Plinius et Aristoteles inter ἀνεπάλλακτα recenset. Habet autem praeter agnatos, qui lupini et silvestres aliis et proxima maxillae parte, pullis praesertim adnascuntur, ἐκτός τῶν προσφυῶν quadraginta. Ante caeteros, dentes parvi, magnitudine fabae, in cibo capiendo impediunt, unde iumentum strigofus evadit. Aristoteles maribus,

Plutarchi,
de solert.
animal.
in Sertorio.

quam foeminis plures esse notavit. Eos pro aetatis ratione equus mutat, ut et alia veterina. Anteriores, qui prius mutantur, Graeci ἐμπροσθίους et τόμεις vocant, quasi sectores, aut incisores, Latini medios, Vegetius lactentes, Plinius forte pullinos. Sunt autem numero duodecim, sex nempe in superiore, totidem in inferiore maxilla. Xenophon γνάμονες, ut et alii Graeci nominarunt, quasi eatatis indices. Equus enim triginta mensium, primum dentes medios dicitur amittere, duos superiores, totidem inferiores. Incipientes quartum aegre annum, itidem eiiciunt et totidem, proximos eorum, quos amiserunt, et incipiunt nasci, quos vocant Columellares. Quinto anno, incipiunt iterum eodem modo amittere binos, quos caninos habent, tum renascentes eis sexto anno impleri. Septimo omnes habere solent renatos et completos, ut Varro, exposuit. A complemento, inquit Absyrthus, cum reliquum trimatum agunt, dens rumpitur et rotundatur, et in triangularem figuram exit, quo tempore praecipue defluxio in ora equorum decumbit. Fiunt nonnunquam a septimo anno prominuli, quos προπεπρωκότας Absyrthus, Varro brochos vocavit. Columella quoque et Palladius, septimo anno omnes expleri aequaliter asserunt, et ex eo cavatos gerere, postea vero, quot annorum sit comprehendi non posse: decimo tamen anno, tempora cavari, et supercilia canescere, et dentes prominere. Duodecimo anno nigredinem in medio dentium apparere, Vegetius adiecit: at Aristoteles et Varro, nitescere in senecta scribunt. Plinius rubescere legit. Ab hac dentium varietate sunt et aliquot equorum cognomina; λιθονγνάμων Hesychio et Varino dicitur, qui nullum ex dentibus reliquum aetatis habet indicium, qui προβατεγνάμων et αγγνάμων dicitur. Ἄβολος et ἀβολήτωρ, qui eos dentes non amisit. Δευτερόβολος, qui secundum eos dentes proicit. Πρωτόβολος, qui primum. Petrus Crescentiensis praeter indices istos, habere scaliones et molares, ait: fierique posse, ut nonnulli plures habeant: sed tunc dentes esse duplices. Den-

Arist. H.
A. 1. 6. c.
22.

Plin. H. N.
1. 8. c. 42.
Aristot. H.
A. 1. 2. c. 11.
Plin. H. N.
1. 11. c. 37.

tibus autem ad senectutem firmis utitur, quamvis durissimis cibis vescatur, quod a calidis abstineat, si Cardano credendum. Γνάθος et in homine maxillam denotat, dicitur tamen de equis potissimum. Eandem vel saltem proximam partem Ἰάλιον Hippatri appellare videntur. Maxima illis maxillae, et a maximis moventur musculis, quia promi erant sumturi cibum. In Corde os aliquando reperiri, praeter Aristotelem, Plinius prodidit. Fel quidam habere dicunt, habere, superius citati et cum iis Absyrthus negant. Hic tamen de fellis vesica in hepate intelligendum est, quam non habere ait; sed quandam inhaerere solutiorem nervulum, in quem se genus hoc humoris infinet. Ruinus vero, qui Anatomem equi edidit, istiusmodi bilis receptaculum, a dextris hepatis esse ait, in ipsa cavitate plurimisque in ipsius visceris substantiam, ramulis inferi, atque adeo facillime ab omni bilioso onere iecur exonerare; deponere vero etiam in duodenum intestinum; additque etiam, naturam in hoc animante, folliculo, ut in homine, et aliis animantibus, recludi bilem noluisse, quod cum animum habeat semper in patinis, voracitatisque modum nullum, ventrem quoque exonerare multo, quam alia cogatur frequentius, ideoque bilis stimulus semper in promptu adeste debeat. In figura hoc observandum tradit Aristoteles, quod pulli paulo submissiores suis parentibus sint, atque adulti caput attingere non possint, quod novelli facile faciunt. Proditur iis innasci amoris veneficium, hippomanes appellatum, in fronte, caricae magnitudine, colore nigro, quod statim edito partu devorat foeta, aut partum ad ubera non admittit. Id apud Aristotelem, Plinium, Theophrastum, et alios invenies. Est et alterum, quod ex genituali equarum manat, cuius et Aristoteles, cum de immoderata equarum libidine agit meminit. Plinius, qui hoc equarum virus a coitu vocat, tantas habere vires, ait, in veneficiis, ut affusum aeris mixturae, in effigiem equae Olympiae,

Plin. H. N.
1. 8. c. 42.
Aristot. H.
A. 1. 2. c. 11.
Plin. H. N.
1. 11. c. 37.

Theophrast. de
animal.
invident.

Plin. H. N.
1. 8. c. 42.
et 1. 24. c.
11.

Arist. Hist.
An. 1. 6. c.
15.

Iympiae, ad motos mares equos ad rabiem coitus egerit, quod etiam apud Pausaniam et Aelianum invenies. Aelianus confundit cum hippomane pulium seu pullium, quod Aristoteli est πάλιον, Plinio, teste Hermolao Barbaro, polea, estque illud, quod equa prius emittit, quam pullum. Plinius eo nomine alicubi pulli asinini fimum, quem primum edidit, intelligit. Locum si species, ubique fere locorum hoc animal invenitur, Paludibus et riguis gaudet et ipsa planitie: nec montes, modo rigui sint, aspernatur. Quin Columella, equorum gregibus, inquit, spatiosa et palustria, nec non montana pascua eligenda sunt; rigua, nec unquam siccanea, vacuave magis, quam stirpibus impedita, frequenter mollibus potius, quam proceris herbis abundantia. Locum pascendis idoneum *ἰπποφόρειον* vocant. Pompicus et bellator stabulo continetur. Id equilealii, Varro Equarium, Grapaldus proprie praesepe dicit. Graecis *ἰππῶν, ἰππώεσσι, εαθμὸς, Φάτνη*, ut Polux annotavit. Hesy chius et Varinus apud Lacones *ἰππῶάνην* dici tradunt. Lignum, ad quod capistris alligantur, vacerra nominatur. Plura de loco in Differentiis vide. Quantum ad *Cibum*, frugibus victitare, ideo inter sapientissima animalia censerit inquit Plinius. Inter has praecipua sunt, Hordeum, quod minus, quam, avena vel triticum inflat; et tum equus *ἀνοσῆσαι* dicitur; quod hordeum Nicandro acoste vocetur; Avena, cuius usus apud nos suctus. Triticum, quod tamen Serapio reprehendit; Panis denique, qui in Anglia et alibi ex fabis et pisis in hunc usum conficitur. Visitant tamen frequentius gramine et aliis propriumque hoc equorum alimentum. Melilotus ideo in Italia Trifolium Caballinum dicitur. Medicam herbam, quae in Media crescit, praecipue equos nutrire, apud Strabonem habemus. Prima falx, teste Aristotele, vitio datur, et cum factida aqua rigatur, incommoda est. Quater autem recte, interdum sexies demetitur per annum, ut Columella prodit. Ad maciem

equorum nulla res tantum, quantum illa prodest. De *Cytiso* haec Plinius, Plin. H.N. Datur animalibus post biduum semper, hieme vero, quod inaruit, madidum. Satiant equos denae librae, pauciores; minora animalia. Multis in locis vicia manipulatim collecta apponitur. Damasci ervilia et ervum, ut Bellonius prodidit. Necessitas ut et alia apponerentur, coegit. Equi Caesaris a Scipionis exercitu in Africa obfessi, referente Hirtio, alga e littore collecta, et aqua dulci elota nutriebantur. Pompeiani ad Dyrhachium obfessi, foliis ex arboribus strictis, et arundinum radicibus. In regno Senegae, ob aridam tellurem, phaseolorum laceramentis et milio utuntur. Thraeces, qui ad Strymona amnem habitabant, tribuli foliis, Parthi Hippace herba. Tartari arborum ramis et corticibus, herbarumque radicibus, unguis e terra excussis. In provincia Aden piscibus, quorum ibi ingens copia, ut apud Paulum Venetum legimus. Idem siccati in Golconda provincia Persiae appellantur: quod et de Gedrosiis, Celtis, Macedonibus, Lydis, Paeonibus, qui Prasiadem paludem habitant, Aelianus et Herodotus prodidere. Arabes camelino lacte bis de die nutriunt. Vere tantum teneris herbis pasci sinunt. *Potum* amant aquam, seu turbidam, ut Aristoteles voluit; seu limpidam ac frigidam, perennem ac profluentem, ut Vegetius: seu leniter fluentem et parum turbidam, ut Crescentiensis, seu palustres, ut Baccius. Sunt, qui vinum praebuere, cum animofos vellent. Sed et sanis, verum macilentis, Columella propinat. Cerevisiam quoque et olim praebitam, ex Varino colligi potest, cui *βόρταχος* est avena, et secundum alios frumentacea equorum potio. *Aetatem* si attendamus, In huiusce animalis genere aetas longior maribus: legimus sane equum ad usque septuaginta annos vixisse. Iam illud non venit in ambiguum, quod in annum tertium et tricesimum generet, utpote qui etiam post vicesimum mittatur ad sobolem

Aelian. H.
A. l. 3. c.
17. et 14.
c. 18.

Columella
R.R. lib. 6.
c. 27.

Hirtius de
bello Afri-
cano.

Scalig. Ex.
206. 5.
Aelian. H.
A. l. 14. c.
25.

Aetas.
Plin. H.N.
l. 4. c. 42.

fobolem reparandam. Notatum etiam advertimus, Opuntem nomine equum ad gregariam venerem durasse annis quadraginta. Annositate proditum a veteribus indicium, si contracta armorum pellis lente explicetur: in juvenibus ad suum statim locum redit. Sunt, qui ex iuncturis caudae iudicent, ubi ex dentibus non amplius dignoscitur. Quinquennio equas finem crescendo capere; mares, anno addito, a Plinio habemus. Addit Aristoteles, post, annis sequentibus totidem crescere in corpulentiam, et ad viginti usque annos pergere proficiendo: verum celerius foeminas, quam mares perfici. Salacissimum omnium animalium equum esse, Aristoteles prodidit. Hinc *ἰππόβιος*, *ἰπποπόριος*, *ἰππερδής* et *ἰππερος*, ille inter homines dicitur, qui plus aequo veneri addictus est; et *ἰππομανέιν* ille, qui more equi generis, furis ad eandem agitur. Famosior tamen equarum, quam equorum salacitas. Ideo Poetae Cupidinem inter equarum armenta natum fingunt: mulieresque libidine prurientes caballae, meretrices vero *πώλαι* dicuntur. Has societate coniunctas, olfactu mares dignoscunt, et si paucis admodum diebus una fuerint: quod si foeminae diversae permisceantur, mares alienas morfu expellunt, suasque singuli seorsim habentes, pascuntur. Gravidas coitum pati apud Aristotelem legimus: Absyrtus negat. An sint homine salaciores, Gryllus apud Plutarchum in dubium vocat, quod capros, porcas, equas, iniverint viri, et foeminae infano bestiarum amore exarserint: ad coitum vero nullum a bestia sollicitatum. Fuit tamen Athenis locus, qui diceretur ad equum et puellam, quod quidam Codridarum Hippomanes nomine, qui et postremus imperavit, filiam in loco quodam cum equo furibundo inclusit, quod clandestino concubitu virginitatem laessisset, et equus puellae vim intulit. De *Aetate* coitui apta diversa produntur. Coire incipere bimum, tam marem, quam

foeminam, prodidit Aristoteles. Sed hoc in paucis fieri, et pullos imbecilliores esse: ut plurimum trimatu seu tricesimo mense incipere, et proficere subinde ad prolis praestantiam in vicesimum usque annum: digne procreare posse, cum dentibus mittendis cessare: sed idoneum maxime tempus cum annum et sex menses complevere: iuniorum, aliquando pabuli bonitate et copia contingere. Plinius vero equas post tertium annum aut post unum ab enixu utiliter admitti putari ait, cogique invitas: domitas autem sexaginta diebus equire, antequam gregales dici. In Hispaniola, si Petro Martyri credimus, decimo, postquam natae sint mense concipiunt, et geminos saepe unico partu excludunt. Columellae equa bima recte concipere potest; equus mas non trimo minor. Illa post decennium inutilis, quod ex anosa iners proles prodeat, hic ad vicesimum durat. Anatolius vult, ut admiffarius (sic latinis vocatur, qui ad prolem diligenter servatur, Graecis *ὄχειον*, *ὄχειτης*, *ἀναβάτης*, *κίλων* Hippiatricis, ut opus ipsum *ὄχεια*, et Proriga ille, qui admittit) sit quinquennis, decimum quartum vero ingressus annum, ut conquiescat. Prurire agnosces, cum sese colligere, caudam frequentius iactare, humorem e genitalibus geniturae similem emittere, pluries etiam mingere, videris. Mas aliquando uno, aliquando duobus tribusve, aliquando pluribus diebus implet. Equa intermisso tempore, et melius quarto aut quinto anno interposito procreat. Omnino si nihil plus datur, unum tamen interponere annum, et quasi novale facere necesse est. *Foeturae* initium ab aequinoctio verno ad solstitium, locis calidis mense Aprili, frigidioribus Maio. Sic, quia mense duodecimo partum edit, circa herbescentem et temperatissimam anni constitutionem pariet. Elefinibus suis eductas iniri faciebant, quod sexcentis experimentis cognitum haberent, mirae felicitatis prolem sic provenire.

Mares

Generatio.
Aristot. H.
A. 1. 6. c.
22.

Aristot. 1.
4. de gener. animal. c. 5.

Aristot. H.
A. 1. 5. c. 14.
et 1. 6. c. 21.

Plin. H. N.
10. c. 6.

Columell.
R. R. 1. 6.
c. 28.

A
A

C
R.
c.

C
1.
R.
Pl

Mares matutinum tempus appetunt, foeminae post meridiem blandiuntur. Dantur et salacitatis irritamenta. Absyrus, uftam cervi caudam cum vino terere, et genitalia illinire iubet. Alii cicer exhibent; nonnulli urticam ori indunt; pulverem testiculorum equi in potu exhibent; deterfa foeminae spongia loca naribus admovent: scilla cum aqua ad mellis crassitudinem contrita, naturam equarum cum menses ferunt, tangunt: urtica vulvam perfricant: quidam denique fimo galinaceo cum Terebinthina trito, partes oblinunt. Lybicae et Mysiae equae, tibiae cantu excitantur, et gravidae fiunt, ut apud Aelianum legimus. Genus tibiae Hippophorbium Pollux vocat: materia, laurus detracto cortice. Non omnes tamen concipiunt; nec omnes postquam concepere, edunt. Cuius rei indicium aiunt, quod foetus circum renes alia quaedam, specie propemodum renum, ita continet, ut rescissus, quatuor renes habere videatur. Si, quot equae uni equo sufficiant quaeras, Columella, nec minus, quam quindecim, nec rursus plures, quam viginti, unum implere debere inquit. Aristoteles tricenae foeminas et paulo plures singulis maribus tribuit. Palladius aestimatis unius cuiusque admissarii viribus, pauca vel numerosa coniugia submitti consilium: iuveni equo et viribus et forma constanti, duodecim vel quindecim adscribit. *Concepisse* comperies, secundum Aristotelem, cum menses cessant; secundum Absyrum, si marem respuat; secundum Plinium, quod colorem illico rubriore pilo, aut quocunque pleniore mutent. *Marem edituram* aiunt, si tertio ante plenilunium die admittatur; si tertio post, foeminam illum seminatam colligunt, si dextra admissarius desiluerit; hanc, si sinistra. Iusta equa in Pharsalia dicebatur, quae semper similem equo, cui coniuncta erat, produxit. Veneto in Lusitania concipere, Columellae, Varroni, Plinio, Solino, Alberto, Avicennae visum; in Cap-

padocia idem fieri Augustinus prodidit; at Iustinus in fabulis id recenset, Aristoteles fieri posse negat. Circa praegnantem quatenam facienda sint, Oeconomi docebunt. Abortiunt, si fumigantis lucernae odorem persenserint, vel cum praegnantibus asini coiverint. Annum, secundum plerosque, uterum ferunt, secundum Absyrum, undecim menses et decem dies. Uteri durities in causa, si Aristotelem sequimur. Facillime omnium quadrupedum partus edunt, et quidem erectae. Eumelus auctor est, cum tardius pulitium enititur, continuo parituram, si comprehensas leniter nares contrinxiseris. Pariunt magna ex parte singulos, aliquando gemellos. Vacat admodum a purgamentis in partu, minimumque emittit sanguinis profluvium, pro corporis magnitudine. Cum peperit, statim secundinas devorat, illudque fronti annatum hippomanes. Visum prodiisse et hermaphroditos. Nero ta-

Vox,

sed

1. 8 c. 42.
Solin. Po-
ly hist. c.
36 August.
de Civit.
Dei 1. 21.
c. 5.

Plin. H.N.
1. 10, c. 6.

Plin. H.N.
1. 11, c. 47.

Cardan. de
rer. var. 1.
7. c. 33.

Vox,

Plin. H.N.
1. 10, c. 6.

Plin. H.N.
1. 10, c. 6.

Plin. H.N.
1. 10, c. 6.

sed

Aelian. H.
A. 1. 12, c.
44.

Columella
R. R. 1. 6.
c. 27.

Columella
1. c. Varro
R. R. 1. 2.
Plin. H.N.

fed ab hoc tempore imbecillio-
tam mares, quam foeminae reddunt.
Qui nunquam in aliorum equorum
turba hinnit, hunc mutum esse scri-
bit Mizaldus. Cum incedunt, soni-
tum edunt, pedibus terram pul-
santes. Inde Latinis sonipedes,
Homero *ὤχηες*, quasi altisoni di-
cuntur. Quoniam poplites non adeo
flectere possunt, ascendendo magis
fatigantur, et lapsi, maiore cum
impetu ruunt: descendendo, quod
quatuor habeant crura, magis con-
tra pondus obnituntur. Agilitatem
et epitheta, quae apud auctores oc-
currunt, et exempla testantur. Ho-
mero *ἀκρόποδες*, *ἀερίποδες*, *ἀελλόποδες*,
ταχύποδες, *ἐλαφρόποδες* etc. vocantur.
Oppianus, tantae Iberos, scripsit esse
celeritatis, ut solae cum eis Aquilae,
aut Circi accipitres comparari pos-
sint. Persei Pegasus alatus fingitur.
Sarmatas longinqua facturos itinera,
etiamsi nihil offerrent pabuli, per
centena et quinquaginta milliaria
infedisse, non nemo prodidit. In
Arabia, si Vartomanno credimus,
citatissimo cursu diem ac noctem
integram nunquam cessant. In Ala-
nico bello captum a Probo Princi-
pe memorant, qui unius diei spa-
tio centum obiret milliaria, vel in
decimum haud interpellato labore.
Caeterum *an equi equabus, aut vice-
versa velociores sint*, disquiritur.
Homerus equabus Pheretiadis pal-
mam tribuit. Menelai Aetha per-
nicissima erat. Horatius quoque equ-
um, quam equam quadrigis aptio-
rem dicere maluit. Equas inter
currendum urinam emittere Plinius
dixit. Crauxidae equa octava Olym-
piade omnes vicit desultorios. He-
cratidis Thessali (Echecratidem Plinius
vocat) praegnantem equam Olym-
pia vicisse invenimus. At Op-
pianus mares ad venationis usum
praestare tradit; foeminas minus ce-
leres ad longos per nemora decursus.
Quid equus admissus Ciceroni sit, in
Aldrovando vide. Imminuitur, imo
deperditur celeritas, si otio domi
marcescat. Quamobrem Antigonus
Rex cum suo equitatu obsessus, cum
exercere equos propter loci angu-

stiam non posset, eorum capita lo-
co substrinxit altius, quam ut prio-
ribus pedibus terram possent attingere:
deinde cogebat ipsum equi-
tatum posterioribus exultare ac cal-
ces emittere; qui motus non minus
sudorem excitabat, quam si terrae
spatium decurrissent. Exputrescen-
tium medullis evolare vespas, no-
tissimum. *Naturam* si spectes, *Φορ-
γάδες* quoque sunt, seu *ἀρελαίος*: bi-
bunt sorbendo, et os profundius
aquae immergunt, quod audaciae
inscribitur: animum et os semper
in patinis habent, et facilius sitim,
quam famem tolerant: equae cre-
brius mingunt, et per menses pur-
gantur: plus excrementi sicci, quam
humidi, quod siccis magis vescantur,
egerunt: Spumant, si cursu defati-
gentur, cuius causam Galenus ex-
acte prodidit; somniant de iis, quibus
assuevere: dormiunt plerumque
stantes, canterii magis, qui quod
castrati sint, somniculosiores viden-
tur. Cum irascuntur, canum mo-
do dentes denudant mordentque:
blanditiis maxime deliniuntur: pul-
los vehementer amant: Hinc factum,
ut Darius equa conscensa, quae do-
mi pullum habebat, ex praelio ad Is-
sum rebus suis inclinatis evaderet:
et Tartari, praedae gratia regionem
quandam, in qua multo per annum
tempore sol non apparet ingressuri,
pulos in limitibus relinquunt. Sic
enim equae nocturno itinere diligen-
tius observato, recta ad suos pullos in
reditu contendunt. Rara denique,
sed nota equarum rabies est, ut, cum
in aqua suam viderint imaginem,
amore inani capiantur, et per hunc
oblitae pabuli, tabe cupidinis inter-
eant. Mentis error discutitur, si
deducas ad aquam detonsa iuba:
tum demum speculatae deformita-
tem, pristinae imaginis aboletur me-
moria. Lycospadas equos maxime
dare operam, ut aurigis suis formosi
videantur, Aelianus prodidit. Ad
sensus internos, ingenium, docilitas,
memoria, amor et fides erga domi-
num, pudicitia, et magnanimitas
pertinent. *Ingenio* debentur, quod
inimicos partis suae norunt, adeo
ut

Motus.

Cardan. de
Var. Rer.
l. 13. c. 3.

M.H. m.

l. 13. c. 3.

M.H. m.

l. 13. c. 3.

Natura

CaLen. in

Aphoril.

l. 2. 45.

Siliam

l. 13. c. 3.

Paulus V.

nerus l. 1.

c. 47.

Aelian. H.

A. l. 16.

24.

Sensus in

terni.

Siliam

l. 13. c. 3.

ut inter praelia hostes morsu petant: quod rectoribus perditis, quos diligebant, mortem fame accersant: quod auribus, quae audire indicent: et quod equitationis peritum agnoscant. Bucephalus Alexandri, accepto regio stratu, neminem unquam alium praeter dominum vehere dignatus est, et vulneribus altis in praelio acceptis, non prius concidit, quam dominum extra periculum deposuisset. Equum Caii Iulii Caesaris nullum praeter Caesarem dorso recepisse, Solinus et Suetonius auctor est. Cuiusdam medici Pannonici praeforibus solutus, etiam per integrum diem, donec ab aegris rediisset, expectabat, adventanti gratulabundus occurrebat. Chorea tripudiaeque edoceri Sybaritarum exemplo notissimum, qui eo devenerant dementiae, ut in symposiis equos ad tibiam saltare docerent. De illo vero, quem Scaliger vidit, ita idem: Equum pusillum deformem circumducebat agyrta quidam, cuius iussu atque etiam loco interdum ille omnia faceret; ambulare, succussim properare, currere, saltare, vel quadrupes, vel bipes. Vinum bibere vidimus, in clunibus sedentem, anteriores pedes ad pateram ferri, pelvim sive malluvium cruribus sustinere, quasi a tonsore lavaretur; qualem pictum videmus asellum cucullatum: humo se sternere, porrectum atque proiectum iacere, ciliorum compressione annuere, caput ad heri nutum attollere, in terga vertere, supinus ostendere, quo corporis situ mulier ineuntem admittat virum. Stabulum agnoscere, et sponte domum reverti, notum. Ideo Galba, cum de equi possessione disputaretur, velatum duci ad flumen praecepit, et, ubi bibisset, amoveri velum oculis, ut stabulum petere posset. Deuxippi equus ita erat edoctus, ut et sine habenis ocysime ferretur, et illo pederentim procedente, placidissime staret. Nigritarum quoque equos non aliter dominos ac canes sequi, Strabo auctor est. In

ventre cubare edoctos a Iarcis, apud Herodotum legimus. Nervam in Parthia equus adorabat. Luteiae alter Reginam Ludovici XII. coniugem genibus flexis salutabat. Circulos ligneos transiliisse, more canum, saltuatimque vivacissima pernicitate sese gyrando revolvisse, Venetiis anno MDCXXXVI. vidimus. *Memoria* valere in primis tubae sonus indicat, quo audito, aures arripit, nares inflat, hinnit, frena cum strepitu rodit, pedibus terram quatit, loco manere difficulter potest. Parasitus etiam quidam apud Tzetzem, cum equo veheretur curili, prandio frustratus est, quod equus, cum in columnam metae forma incidisset, circum esse putans, usque ad vesperam circum eam se flexisset, cum impetu semper currens. Taceo, quod Tholosanus de equo cuiusdam Episcopi scribit, quem frater eius ita adsueverat, ut quoties verba: Deus in adiutorium meum intende, audiret, saltibus crebris se extolleret. De amore, gratitudine et fide erga dominum, quorundam exempla testantur. Antiochi equus, occiso in praelio domino, se et suum seforsum Centeretrium Gallum praecipitem dedit. Scytharum reguli, hostem, cum victor ad spoliandum venisset, ictibus et morsu confecit. Dionysii, ab eodem in coeno relictus, ut apud Plinium ex Philisto legimus, ut sese exemisset, vestigia domini secutus est, etsi apum examen tergo haereret. Homerus Patrocli equos flevisse dicit, Virgilius Pallantis, Caesaris Suetonius, suum Aturconem Cardanus. Plinius quoque, eo affectu pluresque equorum in dominos esse, ut affectos lugeant, lacrymasque interdum desiderio fundant, tradidit. Interfecto Nicomede Rege, equus eius vitam inedia finiit. Idem de Soclis iuvenis Atheniensis equo, postquam ab eo venditus fuisset, dicitur. De *Pudicitia* apud Aelianum, Varronem et alios invenies. Plinius ita brevissime: alium, inquit, equum, detracto oculorum operimento, et cognito cum matre coitu, petiisse

B

prae-

Natura

Sueton in
Caesare.Caesen. in
Aphorif.
l. 2. 45.Scaliger
Exercit.
209. l. 1.Paulus
nerus l.
c. 47.Aelianus
A. l. 16.
14.
Sensus
erni.Plin. H.N.
l. 8. c. 42.

Plin. l. c.

praeupta atque exanimatum. Equam eadem ex causa in Reatino agro laceratumque pariter aurigam invenimus. Namque et cognationum intellectus in iis est: itaque in grege prioris anni sorore, libentius etiam, quam matre, equa comitatur. De pulli ex incesto domini concubitu nati zelotypia, vide Aldrovandum. De *Magnanimitate* idem prolixè agit, sufficiat dixisse, quod Plinius habet, nempe, Equorum iubas tonderi praecipere, ut asinorum in coitu patiantur humilitatem: comantes enim gloria superbire: inventi quoque, qui sine auriga certamen vicissent. In circo, inquit Plinius, ad currus iuncti, non dubie intellectum adhortationis et gloriae fatentur. Claudii Caesaris secularibus Circensibus, excusso in carceribus auriga, albatos equos palmam occupasse, opposita effundentes omnia, quae contra aemulos debuissent, perito auriga insistente, facientes: cum puderet hominum artes ab equis vinci, et peracto demum legitimo cursu ad metam stitisse, moxque subiungit. Maius augurium apud priscos, plebeis Circensibus excusso auriga, ita, ut staret, in Capitolium cucurrisse equos sedemque ter lustrasse: maximum vero, eodem pervenisse ab Veis, cum palma et coronis, effuso Ratumena, qui ibi vicerat: unde postea nomen portae est. Phidoti Corinthii etiam equa, cui Aurae nomen, apud Pausaniam, ab ipsis statim carceribus sessore suo collapsa, et cursum pristinum aequae, ac si rectorem haberet, retinuit, et circa metam se convertit: audito vero sono tubae ad cursum concitata est vehementius: cumque ad ludorum praefectos antevertisset, iam quasi victoriae se compotem intelligens, constitit. *Sympthiam et antipthiam* si attendas, singularis equo cum galinis et otide amicitia: cum *camelo, elephante, lupo, urso, leone, sue, ovibus, asino, serpentibus, trachuro, pisce, pboca, pomis et sicibus, hordeo quodam, gentiana, colore atro*, et cadaveribus, inimicitias exercent.

Plin. H. N.
1. 8. c. 42.

Plin. H. N.
1. 8. c. 42.

Plin. H. N.
1. 8. c. 42.

Camelos cum Cyrus equitatu Craesi opposuisset, in fugam equos coniecere. Xerxes Arabes camelis usos, ultimos in exercitu locavit, ne equi consternarentur. In bello Tarentino elephantorum tum magnitudine, tum deformitate, et novo colore simul ac stridore consternati equi, cum incognitas sibi belluas amplius, quam erant, suspicarentur, fugam stragemque late dederunt. Caesar ingentem fluvium in Britannia traiecturus, conscenso elephante, equos Britannorum terruit. Ne tympana quidem ferre posse, si expellibus vel elephantis, vel cameli, vel lupi facta fuerint, a Porta auctor est. Rumpi eos traditum est, teste Plinio, qui vestigia *luporum* sub equite sequuntur, si calcaneum equi quadrigam trahentis conculcent, fisti, tanquam cum quadriga congelati essent, apud Aelianum legimus. Nunquam transituros equos, ubi lupi intestina sint defossa, Pierius Valerianus prodidit. Dentes vero maximos, infatigabilem cursum praestare equis dici, si eis alligentur, Plinius auctor est. De Lycospadis et Lycophoris equis in Differentiis agemus. *Ursos* in solitudine tympano ex equi pelle confecto, terreri, Portae quoque debemus. Castrati *leonem* nulla ratione accedunt, dextrarii seu non castrati adoriuntur. *Oves* si stabulo in quo mulae, equi, aut asini steterunt, facile in scabiem incidunt. Rudentes *asini*, in Darii contra Scythos expeditione, equos perturbarent. De *serpentibus* Silius Italicus prodidit. Cauda *trachuri* ventri equae appensa, abortum procurat, si Aeliano credimus. *Pbocae* aspectum ferre nequeunt. Animo linquuntur, si aut mala aut ficus dorso comportarint; exanimati, panis obiectu revocantur. Hordeo illo abstinent, quod in quodam, circa Scytharum et Medorum dictam Thraciae regionem, loco, provenit. In rabiem aguntur, si lasere nares illiveris. Gentianam abortus equabus causam esse, Gesnerus ex quodam sene audivit. Securidacam

Herodot.
Hist. 1. 1.
p. 15.

Plin. H. N.
1. 20. c. 20.

Plin. H. N.
1. 28. c. 19.

Columell.
R. R. 1. 6.
c. 30.

Aelian. H.
A. 1. 13.
c. 27.
Plutarch.
Symp. 1. 6.
p. 8.

cam si calcaverint, soleas exuunt. Si equi ex Sybari flumine biberint, ster- nutamentis exagitantur: si ex Cossinire Thraciae, quod in agrum Abderitarum defluit, in rabiem aguntur. Idem de puteo haud procula Potniis Baeotiae urbe dicitur. Equum Cantonis in Maurum aterrimum, aterrimis armis indutum, calcaribus adactum, sese inferre recusasse, Silius Italicus reliquit. A cadaveribus abhor- rere, apud Homerum habemus. Maxi- mus quidem equorum in cibis, me- dicina, bello, venatione, itineribus, triumphis, et aliis usus est; nostamen, quo loco duntaxat in *Cibis* et *Medi- cina* habendi sint, videbimus. *Carni- bus* usos non tantum obsessos, quod in Veronensi sub Maximiliano I, No- variensi, sub Ludovico Aureliano, Rupellensi, sub Ludovico XIII, Gal- lorum Rege Christianissimo, ut alia taceam, factum, sed et gentes, apud auctores habemus. Notum est, No- madum, Scytharum, Sarmatarum, et Tartarorum modernorum nomen. His volupe, vulnerare incidereque equos, carnibusque etiam femicrudis vesci: caballos pridie tum sponte, tum morbo absultos, exciso loco apostematis comedere; eorundem- que reges, si quando commeatum suis distribuere, quadraginta homini- bus equum unum dare solebant. Sed et apud Persas, in conviviis die cuius- que natalis, assi toti apponebantur: a Germanis vero tam agrestes quam, domestici caballi, tam diu comede- bantur, donec a Gregorio III. abroga- retur. Ab Alpinis populis pullos edi, Bruierinus se audivisse refert. Fuit et *Sanguis* in deliciis. Plinius sane Sau- romatas e milio, maxime pulte, et cruda etiam farina sanguine e cruris venis admixto vivere, prodit. Mic- chovius vero et Paulus Venetus, e- quitantes si fames invaserit, sitisque molesta fuerit, venas aperire, haustu- que eorum sanguine, famem sitimque pellere, reliquerunt. Gavisos eodem Cancanos, qui secundum quosdam Virgilioli Bisaltae, secundum Acro- nem et Porphyrium Hispaniae gen- tes, apud Horatium habemus, De *La- te* nullum dubium. Scythae namque

liberis statim atque nati sunt, lac e- quinum porrigunt. Inde Hippomul- gorum, et Galactophagorum nomen. Sidem Soli exponunt, ut crassior pars subsideat, mox fervesciunt. Evadere produnt, ut vinum album esse pute- tur. Moschi vero olim Tartarorum servi, potum lactis equini illis tribu- tum petentibus per ducem suum in itinere offerre consueverant. De Hip- pace quid sit, inter scriptores non constat. Hippocrates, Dioscorides, et Plinius, caseum esse scribunt, quem il- le virus redolere, et bubulo propor- tione respondere, adiicit. Alii equi- num coagulum esse credunt. Theo- pompus Scythicum ex lacte equino, edulium esse scribit. Ut ut sit, hac et glycyrrhiza, undecim et duodecim dies vitam tolerari apud Theophras- tum legimus: plurimam temporis partem caseo equino usos Hippocra- tis testimonium est. Nec est, quod quisquam illud miretur; cum Zoro- astrem interdum solo lacte sex men- ses transegisse, quod de quodam alio Athenaeus narrat, referant. *Medici- nam* quod spectat, habet in ea lo- cum, *lac, serum, sanguis, axungia, co- agulum, dentes, lingua, os de corde, ie- cur, testes, fel, pili, ungulae, sudor, spu- ma, saliva, urina, et sterlus.* Lac ma- xime perpurgat, ut purgare Diosco- rides tradit. *Serum* ad ulcera renum perpurganda, conducit, si Aetio cre- dimus; illud nempe, quod per de- coctionem ex lacte separatur. Rha- sis mulierem, quae non concipit, si lac equinum ignorans biberit, et mox cum viro congressa fuerit, con- cepturam scribit. Invenio et apud Plinium, vulvas collutas iuvari eo- dem lacte. *Sanguis* septicus est: E- quarumne, quae admissuram exper- tae sunt, an vero marium *ὄχευτῶν*, quod Hermolao Barbaro placet, vel equorum utriusque sexus, quod Plinio, experientia dirimere potest. Eundem Plinius regio morbo pro- desse scribit: et hippiatrī eodem ad diversos morbos utuntur. Phragma- ticum de matrice detractum, cum oleo vinoque tepe factum, et toti iu- mento contra pilos inunctum, cu- rat. *Fel*, maleficae naturae est, si Pli-

Cromerus Histor. P. lon. l. 29.

Hippoc. l. 4. de morbo. Plin. H. N. l. 28. c. 5.

Theophr. H. P. l. 9. c. 13.

Ufus in Medicina.

Dioscor. M. M. l. 26. c. 75.

Veget. l. 1. c. 27.

Herodot. Hist. l. 1. p. 15.

Ufus

Plin. H. N. l. 20. c. 20.

Plin. H. N. l. 28. c. 19.

Columell. R. R. l. 6. c. 30.

Bruier. l. 13. c. 40.

Plin. H. N. l. 18. c. 10.

Helian. H. l. 1. c. 27. Iutarch. ym. p. 16. c. 8.

Horat. l. 3. Carmin.

nio credimus, qui tantum inter vena damnari tradit, ut ideo flammis sacro equum tangere non liceret. *Axungia* suffumigata, partum mortuum, si Sexto credimus, foras eicit, et secunda sequitur. Medulla unguentis ad spasmus miscetur. *Coagulum* inter dysenteriacorum et coeliacorum remedia censerunt, Dioscorides, Galenus, Avicenna, et Haly auctores sunt. *Dentium* farina verendorum vitis imperfa medetur. Qui primi equo cadunt infantibus adalligati dentitionem facilem praestant, idque efficacius, si terram non attigere, ut Plinius prodidit. Sextus eos, si dentem, qui doluerit, tetigerint, remedio esse scribit. Nam et infans, addit, si equi rostrum basiaverit, dentium dolorem non sentit, et nec equus mordebit infantem. *Lingua*, ex vino inveterata, ad lienem praesentaneo remedio sedandum datur, si Caecilio Bioni apud Plinium fides. *Os de corde*, dentibus caninis maxime simile est. Hoc scarificari dolorem, aut exento dente demortui equi maxillis ad humerum eius, qui doleat, demonstrari, Plinius auctor est. *Iecur* theca cedrina repositum, dein vino Chio et aqua dilutum, ne iecur amplius exedatur, efficit. *Lien* ex aqua dulci potus, mortuum partum eicit, apud Plinium. *Testiculi* aridi hausti Venerem stimulant. *Lichenes* in genibus, et super ungulas inflexu harum partium indurati *calli*, triti et in aceto exhibiti, comitialibus profunt, ut Dioscorides, Galenus, et Plinius, scribunt. *Pilus* ad ostium domus alligatus, ne culices, aut cniphes per ostium involent, prohibet. Id Rhasis et Albertus prodidere. In inguinum ulceribus equi Setae tres, totidem nodis alligatae intra ulcus, remedio sunt. Eorundem ex capite et femine cinis, sanguinis profluvium sistit. Pilo circumligato verrucae tolluntur, quod propter adstrictionem alimento privatae arescant. *Ungularum* cinis cum oleo et aqua illitus, panos et apostemata, in quacunque parte discutit: sed et

Galen. de
Euporist.
l. 2. c. 38.

strumas, si urina calefacta admisceatur. Ex vino et aqua potus adversus calculos prodest. Suffitus partum deturbat. Ramenta per nares equo infusa, urinam eiusdem promoverent. Hierocles scribit, *Sudor* cum urina in balneo bibitus, tineas et serpentes e ventre hominis exigit, si promissis quorundam credendum. Mistus cum vino et a gravida potus, abortum facit. Si cultelli vel gladii calefacti eum imbiberint, inficiuntur adeo, Alberto prodente, ut locus ab eis vulneratus, sanguine, ante mortem animantis, manare non desinat. *Spuma* equi recens detracta, et cum oleo rosaceo infusa, auricularum, quamvis vehementes dolores resolvit. Eadem, Marcellus, si ab equitando vexata fuerint inguina, aut intertrigines doluerint, fricari tanquam praesentaneo remedio, iubet. Ex *Saliva* commendat Gesnerus, in fervido faucium malo, quod aestate nonnunquam, pestilenti lue, in milites inprimis grassatur, remedium. *Saliva*, inquit equi, *avenam aut hordeum pasti, os aegroti diligenter colluitur: deinde ex cancri viridis contusis, humorem exprimes, eodemque rursus lavabis. Quos si vivos habere non potes, pollinem de cancri aridis in clibano tostis insperge: postquam equi saliva ablueris.* Phthificis iam desperatis, salivam vel spumam cum aqua calida per triduum dabis. Aeger sine cunctatione sanabitur; sed equus morietur. Id a Plinio, Marcello, et Sexto proditum habemus. De *Vrina* et *Stercore* hoc dixisse sufficiat; illam aquae ferrariae ex officinis contra comitialem morbum misceri: hoc, ad colicam in vino albo decoctum, contra scorpionum ictus, et fluentem ventrem in aqua, Dioscoridi, Plinio et Sexto adhiberi. Recens naribus admotum, sanguinem reprimat, inprimis si cum creta et aceto acerrimo agitetur. Cum putaminibus ovorum in cinerem redactum, mistum, ne ex vulnere immodice fluat, prohibet. *Anhelitum* praefervare a peste quorundam com-

Gesnerus
de Equo.

M
E
14

mentum est. *Differentiae seu Genera* equorum varia sunt: praecipua, a locis, partibus, et quibusdam accidentibus sumuntur. A locis equi sunt, *Acarnanici*, qui maximi fuisse dicuntur. Unde in proverbium de re maxima cessere. *Aethiopici*, quos feros credo, et pennatos, et cornibus ornatos ferunt: male a calore habentur. *Agrigentini*, qui olim ad agones Graeciae mittebantur, et victores recedebant. *Alanici*, qui veloces et robustissimi. Probi tanta celeritate fuisse perhibetur, ut diurnis spatiis centum obiret miliaria, vel in decimum diem haud interpellato labore, ut diximus. *Angli*, quorum bona pars non succussat, ut Polydorus Virgilius prodit. *Apamienses* in Syria, ubi supra triginta millia alebantur equae, et emissarii trecenti. *Apuli*, quos Varro laudat, et Volaterranus bello aptissimos facit. *Arabes* celeritatis equae inprimis tantae, ut per diem noctemque circiter centena millia itineris conficiant, si Vartomanno credendum. *Arcades*, a quibus ideo Arcadia *ἰπποβάτας*, equis et asinis admiffariis ad mulos procreandos clara erat. *Armeni*, qui a Parthis graviores, ideo *βαρυνκέφαλοι* Absyrto. *Austures*, seu *Asturcones*, quibus forma minori praeditis, mollis est alterno crurum explicatu glomeratio, fuere olim in pretio: sed bellis apti non sunt. *Attici*, qui Sophocli praestantissimi. *Barbari*, qui ex regno Tunetano, et Numidia habentur, sunt perniciosissimi. *Bengalenses*, qui tam duras ungulas habent, ut ferreis soleis non indigeant, utcunque per saxa et montes currant. In Bisnagar quadringentis aut quingentis nummis aureis venduntur, octingentis quandoque, quod aliunde advehantur. *Britones*, qui cruribus et auribus sunt mutuli. *Burgundiones*, qui iniuriae tolerant. *Calabri*, qui itineri peragendo aptissimi. *Cappadoce* omnium fere optimi. Solebant incolae Persis mille quingentos annuatim persolvere. *Caraiani*, qui a mercatoribus in Indiam

ducuntur, et quibus incolae auferre de osse caudae nodos duos vel tres solent, ne fessorem feriant. *Celtiberi*, *ὐπέλαροι* subalbidi, in exteriorem Hispaniam traducti, colorem mutant. *Cilices*, quorum trecenti sexaginta albi Dario pendebantur. *Corfici*, qui breves admodum, sed generosi. Procopius tradit, paulo supra oves magnitudine esse. Alii, nisi clausis obequitari oculis, addunt. *Cretenses*, elatioris animi, et qui accessum aegre ferunt. *Cyrenaiici*, ilibus substrictis et parvis, pedibus bonis, longiore inter equitandum animae ductu, magnitudine pollent. *Daci* perniciosissimi, quibus iuba ab armis ad terram usque, cauda proluxa, caput parvum. *Dani* speciosi, et viribus clari. *Oelandi* ex Gothici maris insula, totius orbis minimi, sed perdociles. *Elei*, qui a pernecitate laudabantur. Incolae equas sinibus suis eductas iniri faciebant, quod esset experimento cognitum, mirae felicitatis prolem inde provenire. *Epirotici*, qui mordaces et perversi. Apud Elidem palmas merebantur. Nunc *Albanos* vocant. *Frigisci*, quos non minus velocitate, quam continuatione cursus, invictos commendat Vegetius. *Germani*, qui plerumque succussatores. *Transylvani*, qui docilitate ab aliis vincuntur: cursu vero iugi et longo nulli cedunt. *Graecanici*, quos Absyrto scribit, pedibus bonis sultos esse, vasto corpore, capite venusto, ardua antica parte statura, concinnoque corpore, sed clunium comgago incommoda, nec respondens, pernices et animosos. *Hetrusci*, arguto capite, et densa iuba. *Hispani*, qui teste Absyrto, magno sunt corporis habitu, concinno et erecto, eleganti capite, compage corporis luculenter dividua; sed adstrictis clunibus, itineribus obeundis pares et robusti; corpore nec gracili, nec ad maciem opportuno; caeterum ad cursum habiles, qui in equitatione calcaribus non incitantur. Quin et ab ortu ad integram usque aetatem morati et obsequentes: deinde improbi et mordaces

Polydor.
H. Angl. 1.
I. Strabo
Geogr. 1.
16.

Martial.
Epigr. 1.
14.

Santius Hist. Hisp. p. 1. c. 2. ces fiunt. Tantam eorum fidem, Rodericus Santius ait, ut, cum se percussos in bello sentiunt, fessores suos incolumes extra praelium reponant. *Ianettos* vulgo vocant. *Hollandi*, australes imprimis, lacertosi sunt. In Frisia generosi, torosi, & panopliae ferendae idonei. *Hunniscis* est secundum Vegetium, grande et aduncum caput, extantes oculi, angustae nares, latae maxillae, robusta et rigida cervix, iubae ultra genua pendentes, maiores costae, incurva spina, cauda filvosa, tibiae validissimae, parvae bases, plenae et diffusae ungulae, ilia cavata, totumque corpus angulosum, nulla in clunibus arvina, nulli in musculis tori, in longitudine magis quam altitudine statura, propensior venter exhaustus, ossa grandia, macies grata et quibus pulcritudinem praestet ipsa deformitas. Animus moderatus et prudens, vulnerum patiens. Hunnicos alias vocant: forte sunt Ungarici, seu Pannonii, quibus Camerarius dentes cadere negari ait. *Iberi* Oppiano sunt celeres, sed cursus celeritatem pauca emensi stadia amittunt, corpore venusto, sed ungula minus solida. Forte sunt diverſi ab Hispanis, et ex Iberia inter Armeniam et Colchidem sita oriundi. Oppianus tamen eosdem facit. De *Indicis* dicit Aelianus, difficulter currentes coerceri, nisi ab iis, qui a prima aetate in equestri scientia instituti sunt. Hi currum in orbem versare plane norunt. *Insubres*, sunt ardua prae caeteris cervice, et micantibus oculis. *Istrii*, proceri, individua spina cavaque. *Lybies*, corpore oblongo, costis et lateribus crassioribus, et ampliore ad rectum impetum pectore. Solis aestum et sitim meridianam facile tolerant. *Massaesyli* sunt parvi et celerrimi, et sola virga reguntur, quod et de Mauris dicitur. *Menapii* seu Geldri, Germanicorum equorum soli bellatores, et ideo in pretio. Eosdem et *Sicambros* dici volunt. *Mosci* soleis carent, ut Herbersteinus prodidit. *Murcibii*, vix ora tenacia

Oppianus
Cyneger.
l. 1.

Aelian. H.
A. l. 13. c. 9.

fero concedunt. *Neapolitani*, sunt animosi, speciosi, et robusti. *Nigritis* ob aestum nimium fere nulli. Idem facit, ut eorum inguina intumescant, ne meiere possint. Pro foeno utuntur faselorum laceramentis, sole exficcat: loco avenae, milio. Pro equo phaleris et reliquo ornatu instrato, dant mancipia novem, ad summum quatuordecim. *Nisaei*, quos maxime, Oppianus facit omnium pulcherrimos, gressu molli, et freno faciles, capite parvo, iuba longa et multa, comis utrinque demissis, subflavis. Medicos fuisse Stephanus et Ammianus Marcellinus testantur, qui et Neseos vocant. Viginti millia quotannis ad Regem Persarum mitti fuisse solita, sub tempus, quo festum Mithrae celebrabatur, Strabo auctor est. *Norvegia* mediocrae magnitudinis alit, sed admirandae fortitudinis et pernicitatis, in saxosis viis, eosdem. *Numidici*, neque hordeum, neque triticum gustant, solo gramine et foeno contenti. *Parthi*, teste Absyrto, magno et amplo sunt corpore, Oppiano βαθυπλάτους id est comam gestantes densis cincinnis nexam. De *Persicis* ita Vegetius: Persis et statura et positio a caeteris equorum generibus non plurimum differt, sed solius ambulaturae quadam gratia discernuntur a caeteris. Gradus est minutus et creber, et qui sedentem delectet et erigat, nec arte doceatur, sed naturae velut iure praestetur. Inter tollutarios enim et eos, quos totonarios vulgus appellat, ambulatura eorum media est, et cum neutri sint similes, habere creduntur ab utrisque commune. In brevi amplius gratiae, in prolixo itinere saevior patientia, animus superbus et nisi labore subiugatus, assidue adversus equitem contumax, tumens, prudens: et quod mirum est, in tanto fervore, cautissime decoris est observator: incurvata in arcum cervix, ut recumbere videatur in pectore. Inter *Pharsalicos* equam fuisse asserit Aristoteles, nomine Iustam, quae pullos pareret omnes admiffariis equis

Ael.
A. 1.
37.

Oppian.
l. c.
Veget.
Vet.
ria.

Pau.
net.
Mic.
l. 1.

Aristot.
A. 1. 7. c. 6.

equis similes. Unde forte ei nomen factum. *Poloni*, ut scribit Crome-
rus, partim ob pernicitatem et la-
boris incommodorumque toleran-
tiam, partim propter molliorem in-
cessum, a remotioribus expetuntur.

Aelian. H. A. J. 16. c. 37.

Apud *Pfyllos* arietibus non maiores esse Aelianus nugatur. Qui sint *Saphareni*, quorum simul cum Ar-
menii Vegetius meminit, postquam *Persicos* laudasset, apud neminem reperit. Ego a Saphara Arabiae felicis oppido in mediterraneis, cuius apud Plinium mentio, quodque Ptolomaeo σαφάρα dictos puto. *Sardi* laudatissimi sunt, cauda procera atque lata, iuba brevi, unguis astri-
nis, lacertoso corpore, arrectis au-
ribus, si bene Stradanus expressit. *Sarmatici*, genus equorum est, teste Abfyro, non inelegans, et in suo genere concinnum, ad cursum idoneum, simplex, grandi corporis habitu, valido capite, cervice decora. Castrantur, ne aut foeminarum visu exagitati raptentur, aut subsidiis ferocientes, prodant hinnitu densiore vectores. Plinius hosce populos, cum longinqua acturi sunt itinera, inedia pridie praeparare equos ait; exiguum tantum potum impartientes, atque ita per centena millia, et quinquaginta continuo cursu euntibus insidere. *Scenitae* tantum habent pernicitatis, Evagrio teste, ut propter velocitatem eorum vinci nequeant. *Svecia* et *Gothia* magnos et ad cataphractorum praelia aptissimos, teste Olao Magno producit, qui, regio edicto extra regnum educi prohibentur. *Tartarorum* plerique sunt albi. Venetus magnum Chamum numerum XM. alere prodidit. Tanta velocitatis sunt Michovio, ut uno die XX. milliaria Germanica magna equitent. Sunt depressa cervice, et pedibus aquam et pabulum sub nivibus quaerunt. Perniciores sub Tartaris, quam aliis esse, Mosci affirmant. *Thessalis* nota bovilli capitis inuri solebat. *Thracis* Abfyrtus turpes esse scribit, deformi specie, rigido corpore, praegrandibus armis, spina curva, varos, ideo-

que ingressu vacillante, cursuque Delphicum tamen oraculum et Virgilius laudat. *Toringos* quoque Vegetius commendat, et proximos Hunniscis facit. *Tyrheni maris* insularum praesertim Sardiniae et Corsicae equos, breves admodum, sed animo generoso, et ingressu irrequieto, Volaterranus facit. Et tantum de generibus a locis desumptis. *Partium* constitutione haud paucae quoque occurrunt differentiae: praecipuae sunt, *Elaphopodes* a corvino pede sunt, qui suffraginum articulo ossa continent, et ideo pessimo gressu nituntur vectoremque contundendo fatigant. *Cynobatae*, qui iisdem in locis breviter condunt ossa et humilia, ob idque ungulas ad internam calcium partem adferunt, ac pedes tractim agunt, in eisque claudicant. *ἑτεροσκελεις* et *ἑτερόποδας* dicit Abfyrtus illos, qui in alteram partem vergunt seu inclinant, *ὄψαύχην* Homero *εἰριαύχην*, est ille, qui cervicem attolit, *ἑτερόγναθος* qui dispare maxillas, unam itempe duriorem, alteram molliorem habet. Ex *accidentibus* color nobis aliquot praebet differentias, alia praetermittimus. Huius ratione sunt, *maculati*, *trabeati*, *transtrabeati*, *unicolores*, *albi*, *nigri*, *spadices*, *baliardae*, *caelurei*, *parvi*, *heterophtalmi*, *aetogenes*, et *alphorynchi*. *Maculati* ὀστραγγες Oppiano inprimis maximis nigris maculis et zonis seu per crura extensis, seu per dorsum, seu in collo distinctis, nobilissimi habentur, eoque praestantiores fore creduntur, quo natura in his ordinem quendam servasse videbitur, seu numeri seu paritatis ac loci, seu rectitudinis: post hos sunt, qui maculas rubras aut rubiginosas habent. Ad hos spectant *Scutulati*, qui oblongis taeniis ornantur: *Guttati* *εἰκτοι*, qui rotundis fasciantur, ut pantherae: et *Variegati*, *παμιλοδέρμονες*, *picae* nonnullis, aliis, Homeri *αἰόλοπῳλοι*, qui picae instar albo et nigro variant. *Trabeati*, dextros ambos aut sinistros pedes albos habent, et pessimi esse censentur. *Transtrabeati*, alternatim pedes habent candidos, et omnium

Paul. Venet. l. c. 65. Michov. l. 1, c. 6.

Oppian. l. c.

Veget. in Veterinaria.

ristot. l. 1, c. 6.

omnium deterrimi sunt. Causa utriusque, quod illorum pedes in utero materno iuncti fuerint, ob id simul contraxisse maculam. *Vnicolores* Palladius admiffarios legi iubet. *Albi* Claudiano sunt veloces Platoni laudatissimi. *Caesios* habent oculos; quod cum hi triplici ratione distinguantur, nigro, capriano, et caesio, corporis totius colorem, oculi quoque color consequatur. *Nigricantes* laudibus efferuntur, maxime si in fronte, vel asteriscum, vel lineam albicantem, vel denique altro pede, candoris aliquid habeant. *Ἄιδωνας* Homeri quidam interpretantur, id est nigros et quasi igne exustos quales *ἄιδωνας* et *πυριλαμπέας* in aprorum venatione commendat Oppianus. *Spadices*, sunt sanguinei fulgoris, a colore pal-

mei furculi. Alii palmatos vocant, Varro badios, Callius Medicus baliios, nonnulli Castanei coloris, et baliardas. *Caeruleos* Becanus celesres facit, *παράως* equos τὸ χρώμα *πυρρῆς*, Hesychius et Varinus vocant. *Heterophthalmi* oculos habent, aut non aequae magnos, aut alterum altero humiliorem. Lacuna male monoculos vocat. Parthi eos forte probabant, quod pavidi et fugae aptissimi essent. *Ἀετογενεῖς* a genitiva quadam macula, quam in armis et cocco referunt, Absyrtus dici putat, Sarmatae eos ut probos adfiscunt: illos vero, qui aquilinam notam pone ferunt circa coxas et caudam, (iisdem hi cum superioribus, nam *ἄετος* aquila est) reiciunt, *Ἀλφορύγχοι* denique, tardius *sc-* nescere dicuntur.

CAPUT II.

De Asino.

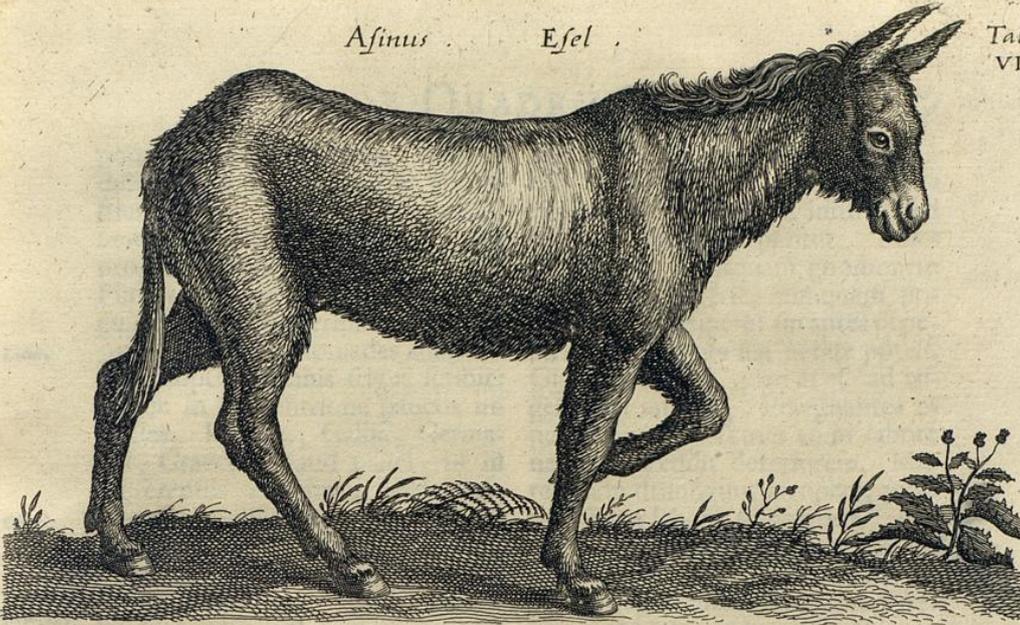
Plin.H.N.
1.8.c.43.

Equum excipit Asinus, despectum quidem, sed non minus utile iumentum. Incredibili sane lucro dominis fuisse memoratur, comperitumque tradunt, fuisse asinam, quae omnium praediorum fertilitatem superarit: siquidem in Celtiberia visum est, singulas asinas quadringentis millibus nummorum fuisse enixas, ut apud Plinium legimus. Non est ergo mirum, a Q. Axio Senatore quadringentis nummis asinum emtum: et Heliogabalum eosdem tanquam magna dona P. R. distribuisse. *Nomen* apud Latinos sortitus est, non ab a et sinos, ut esset quasi sine sensu animal, ut Bartholomaeus Anglicus nugatur: sed a sedendo, ut Isidorus scribit, quasi assedum dicas: vel potius ab Ebraico Ason, quod ipsum asinum significat. Graecis est *ἄνος*, *παρὰ τὴν ὄνησιν*, quod nostra opera iuuet; nisi melius a livido colore ita dicatur, a quo et asello pisci, nomen inditum arbitrantur. Dicitur Cyrenensibus *βρικὸς* ab improbitate; Aristophani *βέβαλος*, quasi bovis instar stupidus; Nicandro *βραμῆς* ruditor;

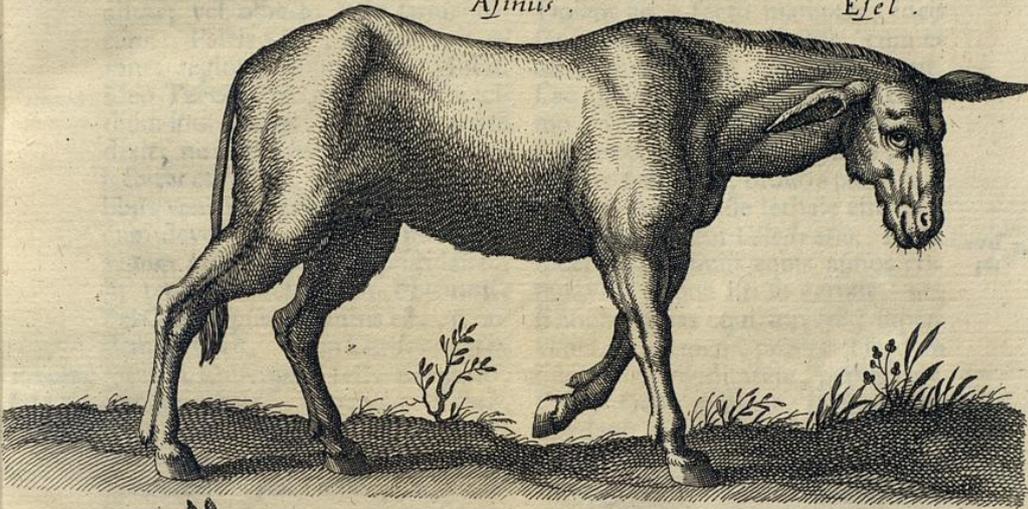
et animia vocis absurditate *μεγάμνος*; Eustathio et Suidae *κάνθων*, a clitellis, et *κανθήλιος*; Hesychio *κιλλῆς*, quomodo et Doree eundem appellant. Aliis *καθυλῆς*, *λέπαργος*, quod ei ilia albicent; *μένων*, *μονίος* Cyrillo, *μυχλῆς*, quod tamen vocabulum Phocenses, non nisi τῶ *ἐπὶ ὀχλείᾳ* *περιπομένω* tribuunt, qui et *κῆλων* vocatur; *ὀκρίβας*, agrestis nempe, *ὀγκυῖς* a ruditu dicitur. *De-* *scriptionem* si spectes, *ures* ipsi proportionem totius longissimae et latae, labia crassa, *caput* magnum, in collo et pedibus nigrae quaedam lineae, quas Hesychius *μύκλας* vel *μύκλας* vocat: In *tergoris* exordio, crucis effigiem gerit, quo etiam loco, quam iuxta renes, onera difficiliter portat, quod ossa sint minus robusta. *Pilus* corporis duriusculus et lanificio ineptus. *Ilia* alba. *Membrum genitale* prae caeteris quadrupedibus grande. Nicander *κωρόνην*, quae proprie est *ράεδος κεφαλατώ*, vocavit. *Dentes* priores mense trigesimo tum mas, tum foemina amittit; secundos sexto: quod si non prius peperere, quam decidant postre-

Asinus . Efel .

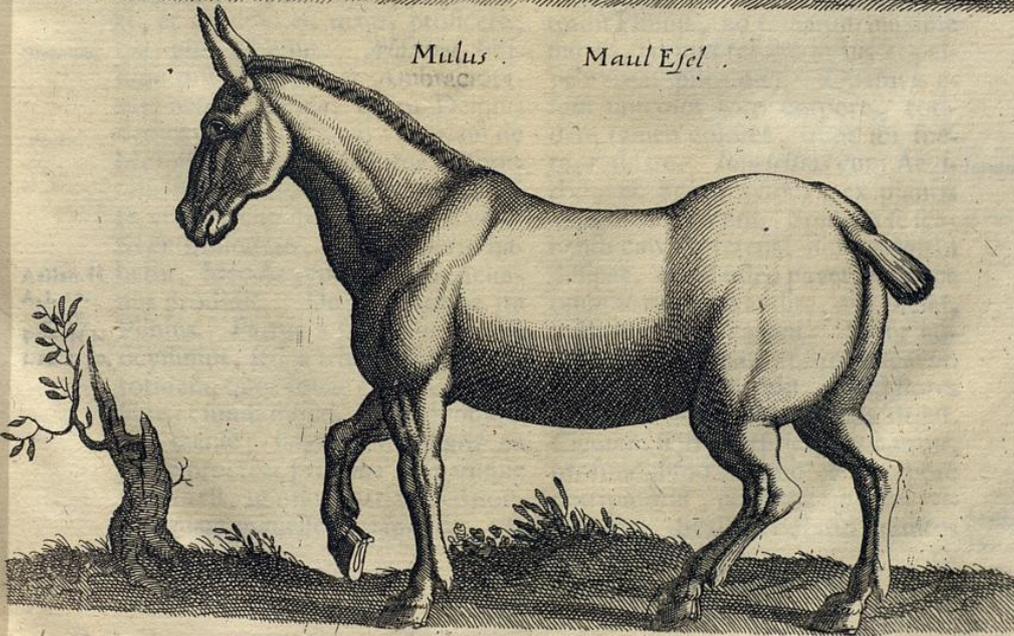
Tab:
VI

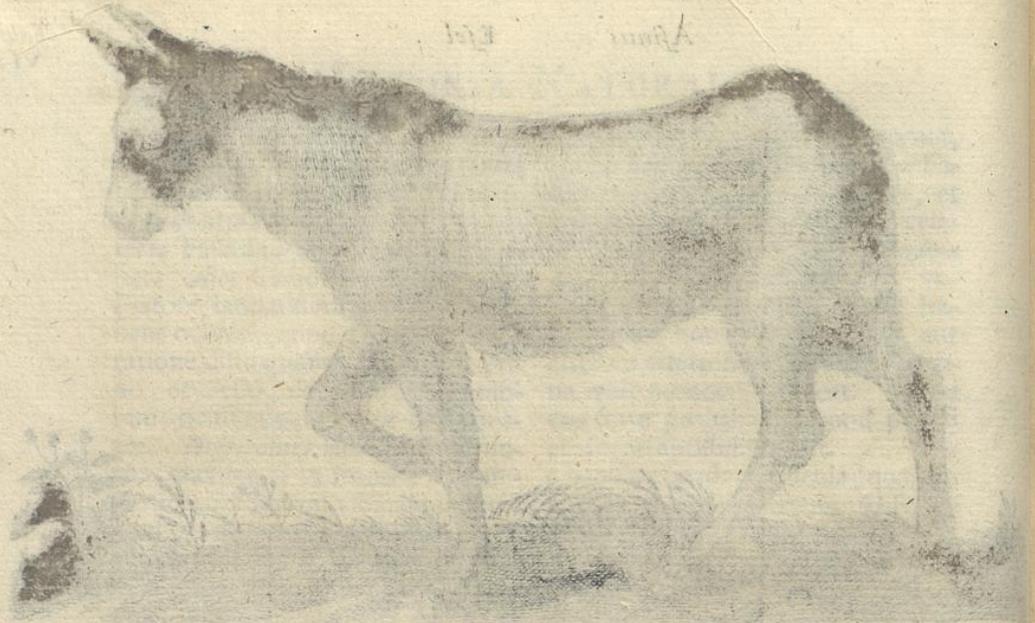

Asinus . Efel .

Mulus . Maul Efel .

postremi, sterilitas certa. *Cutis* ei durissima et solidissima, ut vix fustim sentiat. *Cor* portione maximum, ut omnibus timidis, aut propter metum maleficis, ut ait Plinius. *Sanguis*, crassissimus, pinguis, et nigerrimus. Quantum ad *Locum*, Nomades asinus carere propter regionis frigus scribit: itaque in Septentrione paucos invenias. In Italia, Gallia, Germania, Graecia, haud pauci, ut in Differentiis dicemus, habentur. *Cibus* ipsi vilissimus. Nam et eo rure, quod pascuo caret, contineri potest, exiguo et qualicumque pabulo contentus. Quippe vel foliis spinisque, vel perticis salignis alitur; vel obiecto fasce farmentorum. Paleis vero, quibus fere omnes regiones abundant, gliscit. Ideo Tzetzes maximum urbis excidium indicaturus, vereri se, acute dixit, ne asinus eam depascat. Delectatur et ferula, quae aliis animalibus venenum est; et ficubus, quas cum devorasset, et vero puer, ut vinum asello daretur, postulasset, in tantum cachinum Polemon, vel Chrysippus resolutus est, ut eodem perierit. At in Christiani Moguntini Episcopi, teste Krantzio, asinos, tantae impensae factae, quantae in potentissimi Principis familiam alendam impendi possent. Aiunt, etiam potu aquae pinguescere, et ex cibo eo magis proficere, quo plus biberint. *Maxime* libidine pruriunt, id et Ambraciotarum aeneus asinus, quem Delphis dedicavere, postquam victoriam de Molossis, pugna nocturna, reportassent, ostendit. Segnes tamen esse et infoecundos, ob tantam vetri enormitatem, pro comperto habetur. Ideo Aegyptiis exosos Aelianus prodidit. De generatione ita Plinius. Partus a trigesimo mense ocyssimus, sed a trimatu legitimus, totidem, quot equae et eisdem mensibus et simili modo. Parit duodecimo mense; singulatim magna ex parte procreat prolem: ea namque natura est, ut unum pariat, sed nonnunquam gemellos etiam edit, ra-

rissime tamen. A partu, die septimo mari iungitur, eodemque die iuncta, maxime recipit initum, sed postmodum etiam patitur. Solet haec, nisi, priusquam gnomonem amittat, pepererit, nunquam postea initum recipere: sin antea pepererit, parere tota sua aetate potest. Gignit tota vita, quae ei est ad trigessimum annum. Praegnantem parere levant. Venter enim labore nationem reddit deteriore. Matrem non disiungunt ab opere, quod remissione laboris fit deterior. Admittuntur ante solstitium, ut eodem tempore alternis annis pariant: duodecimo enim mense conceptum semen reddunt. *Hucusque Plinius.* Dolent eis a foetu mammae; ideo sexto mense arcent partus, cum equae anno prope toto praebeant. Lac gravidae habent mense decimo, vel ut Plinius, praegnantem continuo lactescunt. Pullis, ubi pingue pabulum, biduo a partu maternum lac gustasse lethale est. Genus mali vocatur *Colostratio*. Hana focer Esau primus equis asinos copulavit: sicque isti se gerunt, ut, si asinas, quas equi inivere, supervenerint, semen, propter eiusdem sine dubio frigiditatem, pervertant. Quod facile implent, membri, ut Cardano visum, productio in causa, qua ad intima uteri equae penetratur. Observatione dignum, quod tradit Plinius, ad mularum maxime partus, aurium referre in his et palpebrarum pilos dici. Quamvis enim unicolor toto corpore, totidem tamen colores, quot ibi fuerit, reddere. *Inimicitias* cum Aegitho, et Spino avibus, ex plantis cum cicuta gerunt. Spineta se scabendi causa atterens, nidos aegithi dissipat, quod adeo pavet, ut voce omnino rudentis audita, ova eiiciat, pulli ipsi metu cadant. Igitur advolans ulcera eius rostro excavat. Spinus ideo eos odit, quod flores spiniae devorent, is in spinis degat. Cicutam si in Hetruria depascantur, profundissimo somno et corpore corripuntur, ut plane mortui videantur. Scaliger testatur, multos

Locus

Cibus

Columella
R.R. l. 7.
c. 1.Krantzius
Sax. l. 6.

Generatio.

Aelian. H.
A. l. 10.
c. 28.
Plin. H. N.
l. 16. c. 20.Genes. 2.
36.

Inimicitia.

H. asif. A.
Pl. l. A.
c. 10.Scalig. Ex
152.

ex eius esu ofcitanter, deinde in anfractuosos gyros circumactos concidisse. Quae de corvo, lupo, sorice, et equo dicuntur, manifestam rationem habent. *Amicitiam* vero cum scorpio, et vitis palmitum colit. De illo ita Merula. Si percussus a Scorpio, super asino rectus desideat ad caudam, pro ipso dolorem sensiturum asinum, eiusque rei signum esse, quod pedendo moritur. Vel si is, quem Scorpio pupugerit, in aurem dicat asino: Scorpius me pupugit; non amplius doliturum dolore in asinum transeunte. Abroso vero ab asino vitis palmitum, vindemiam inde ferociorem provenisse, observatum est: idque cum multa secuti diligentia mortales, laetiores sibi proventum quotannis compararunt. Stygis aquam non nisi ungula asini pati; et Empedoclem utribus ex coriis asinorum flatus Etesiarum validos compefcuisse, nescio an inter sympathiae exempla recenseri debeat. *Vitam* ad trigessimum producant annum, nisi nimis laboribus exhaeriantur. Foemina vivacior mare est. *Vox* ipsorum ruditus et oncatio, ut Scaliger voluit. Sed et *Βρωμῆμας, μνιδόμας* de asinis prolata invenies. Soli inter animalia pilosa, non a pediculo tantum, sed etiam a reduvia immunes esse dicuntur. Laborant et catarrho et bulimo; et hoc maxime, si caricas et mala gestaverint. Illum *Malida* vocant, quod vitium in capite oritur, facitque ut per nares pituita multa ruffaque effluat, quae si ad pulmonem descenderit, mori feruntur. Aelianus auctor est, Maurusios asinos primum, ut se in viam dederunt, incredibiliter incitata celeritate iter conficere, ut evolare non excurrere videantur. Deinde eos cito fessos de via, et pedes et spiritum deficere, ac pedum tarditate ad currendum constrictos insistere, et acerrimas lachrymas profundere. Claudicationis remedium vide apud Aldrovandum. Quod ab aqua sibi, ut Plinius, prodidit, cavent; ita omnino; ut pedes tingere metuant,

quod mirum dictu, sitiant, et si immutentur aquae, ut bibant, cogendi exonerandive sint, quod rictu labiisque late diductis et dentibus deformiter denudatis irridere videntur, quod mingant, ubi alii prius minxerunt, aut super finum, quod mensibus multo ex proportione minus purgentur, quod cum bibunt, parce admodum os mergant, propter aurium sine dubio umbram: quod denique tam exquisiti sint auditus, ut praeter solos mures caeteris animantibus eo praestare dicantur, ad *Naturam* eorum pertinet. Singulare *stupiditatis* privilegio damnatos esse, omnes norunt, ita ut huius vitii homines nomen asinorum meruerint, de quo prolixè Aldrovandus. Doceri tamen posse, aliquot exempla comprobant. Scribit quippe Cardanus ex Leone Africano, asinos ad tibiam saltare, et voce in aurem infusurra sponte supinos concidere: clavis oculis inflari quasi venenum bibissent, nec minis interim, nec precibus, nec verberibus adduci posse, ut surgant: Caeterum blanditiis adulationibusque ac spe potissimum, vehendi formosas mulieres proposita, subito alacres exurgere: ubi vero audierint vehendas esse anus, demissis auribus se claudos simulare. Interrogati etiam, an formosae iuenculae illis placeant, capite annuere: demum etiam formosissimum in coetu adstantium, deligere. Similia fere de circulatoris Johannis a Grua asina, oculatus testis Gesnerus prodit. Asina, inquit, ter primum pro soni diversitate tripudium immutabat: tripudiabat autem anterioribus pedibus erectis summa cum alacritate: mox velut gaudio in maximum converso moerorem, in terram se prosternebat, ac velut apoplectica immobilis iacebat, et si pedibus calcaretur, ut se moveret, adduci non poterat: dein iussa, ut spectatores omnes salutaret, oculos caputque erga omnes humano velut more convertibat, flexisque anterioribus pedibus salutabat: et quod maxime

*Amicitia.**Vita.**Morbi.**Amicitia.*

Aelian. H. A. l. 14. c. 10.

*Natura.**Ingenium.*

Iohannes Leo in descript. Africae.

Gesnerus Hist. Quadruped. de Asino.

*H. malida.**H. malida.*

me mirum erat, cum adstantium omnium stupore, ad nutum heri, per ligneum circuleum trajecto corpore saltabat, ad canis imitationem: postremo more canis sagacis, proiectum in terram vel sudarium vel chirothecam colligebat, et domino referebat. Tantis in iisdem foetus sui amor est, ut per ignes etiam ad eos accedant; tantus erga genus suum, ut, si viderint mori, animo deficiant; observatumque est, asinam impendio cavere, ne vel in conspectu hominum, vel in luce pariat. Ponderis magnitudini imparem se esse, ostendit, aures demittendo. Fuisse carnis asinae in *Cibus* usum Galenus testatur: sed et historia Caroli V. ab Hispanis aliquid comestam. Novimus etiam in obsidione Veronae Anno M.D. XVI. cum vix lentem et fabam in quotidiano usu haberent, in deliciis fuisse. In festo quoque Natalitiorum integer apud Persas affabatur, inter regias epulas censitus. Maecenas vero, referente Plinio, primus pullos asinarum epulari instituit, eo tempore onagris praelatos: post eum interiisse auctoritatem saporis. Pessimi esse saporis, et concoctu difficillimas, stomachumque laedere, ii, qui vescuntur, testari poterunt. Medici *Lac, Sanguinem, Carnem, Iecur, Renes, Lienem, Penem, Testes, Ungulas, Lichenem, Urinam, et Stercus*, in usum traxerunt. *Lac* Galeno tenuissimum, si ad iumentorum, quae apud nos mulgeri solent, lac comparetur; crassum, si cum camelino et equino conferas. Nisi ita distinguas, contradicere sibi dicendus est: cum et Plinius tenuissimum lac camelis esse scribat, mox equibus, crassissimum asinae, ut coaguli vice utantur. Optimum vero erit, si asina sana sit, bene nutrita, iuvenis, nec longe a partu. Tabidis, a quibusdam Medicis ita exhibetur, ut ipsimet id exugant, ne quid a nativo tepore remittat. Galenus melle mixtum, iuveni cuidam, qui fere contabuerat, a balneo statim exhibuit. Idem stomachum

exulceratum per se potum reficit, et ad tussim, extenuationem et sputum sanguinis commendatur. Si Plin. H. N. doleant ubera, lactis eiusdem potu 1.11. c. 41. mulcentur, ut Plinius tradit; si vero addito melle sumatur, purgationes mulierum adiuvat. Capiti tamen infirmo, et vertigine laboranti non convenit. Privatim contra gypsum, et cerussam, et sulphur, et argentum vivum prodest. Gargarizatur quoque faucibus exulceratis utilissime. Sunt inter exempla, qui lac asinum bibendo, podagra, chiragrae liberati sunt. Alii vero feri asinini potu, eodem cruciatus evasere. Conferre aliquid et candori in mulierum cute existimatur. Poppea certe Domitii Neronis coniux, quingentas secum per omnia trahens foetas, balnearum etiam folio totum corpus illo lacte macerabat, extendi quoque cutem credens. *Sanguine* fluxum sanguinis ex cerebro sedari, sunt, qui dicant, Plinio vero, est Plin. H. N. genus febrium, quod amphemerium 1.28. c. 16. vocant, hoc liberari tradunt, si quis e vena auris asini, tres guttas sanguinis in duabus heminis aquae hauserit. Eundem post aures captum, Hartmannus in mania vehementer commendat. Linteola munda, nulli usui ante exposita, in eo macerantur et exsiccantur. Ex his portio in haustu aquae fontanae maceratur, et aqua ebibitur. Idem de *Carne* Aelianus testatur. Tradit enim Bathylin Cretensem rabie periclitantem, ab hoc gravissimo malo asinae carnis imperato usu, restituisse. Phthificis easdem mederi Plinius prodidit; hocque genere maxime in Achaia curari id malum: quod et apud Avicennam legitur. Sed et contra comitiales morbum bibendam dari, idem auctor est. *Iecur* etiam comitialibus esse prodest, sed ieiunis edendum praecipitur. Alii admixta modice panace, ori instillandum docent. *Lien* ad lienis vitium tam efficaciter datur, ut triduo sentiat utilitas. Idem contritus, et ex aqua impositus, mamillis lac provocat, si Sexto

Vfus in Cibis.
Galen. 1. 2. de Alimen. facult.

Plin. H. N. 1. 8. c. 43.

Vfus in Medicina.

Galen. 1. 6. de tuenda sanis.

Plin. H. N. 1. 23. c. 5. 28. c. 12.

Plin. H. N. 1. 11. c. 41.

Plin. H. N. 1. 11. c. 41.

Plin. H. N. 1. 28. c. 16.

Hartmann. in Praxi chymiatr.

Plin. H. N. 1. 28. c. 16.

genium.

Jhannes eo in de ript. fricae.

efnerus ist. Quadruped. d. sino.

Immagin. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

credimus. Inveteratas vulvas suffitu corrigit, ut Plinio placet. *Renes* triti et in vino mero dati, vesicae medentur, et urinae incontinentiam prohibent. Cinere *genitalis* spissari capillum putant, inquit Plinius, et a canitie vindicari, si rasis illinatur, plumboque tritus cum oleo. *Testis* dexter in vino potus, vel brachio adalligatus, ad coitum stimulat. Uterque contra fascina va-

Plin. H.N. let. *Pellis* iniecta impavidos infantes facit. Annulus ex *Ungula*, in qua nihil sit nigri, ab epileptico gestatus, prohibet, ne concidat. Cinis per dies multos potus eosdem adiuvat, et oleo subactus strumas discutit. Tarentinus illis ad multos pisces capiendos pro esca utitur. *Lichen* combustus, tritus, et ex oleo vetere impositus, tam validus est in producendis capillis, ut, si mulieris inde maxillam unxeris, barba ei nascatur. Ex aceto illitus lethargicos excitat. *Urina* cum suo luto

Plin. H.N. 1. 26. c. 16. et 28. c. 15. illita, et clavos abolet, et callis medetur, ut Marcellus prodidit. *Savanorola* in narium foetore utilem esse scripsit. Dioscorides nephriticis mederi in potu. Ideo ab ea minime sibi temperavere antiqui. De

Plin. H.N. 1. 28. c. 16. *Stercore* ita Plinius. Fimum asinini pulli, quod primum edidit a partu, poleam vocant. Syri dant in aceto mulso contra lienis vitium. Idem caeliacis et dysentericis confert: in

sapa decoctum, colo magnopere prodest: datum fabae magnitudine e vino, medetur morbo regio intra diem tertium. Eadem et ex equino pullo similiterque vis est. Idem ad sanguinem fluentem adhibetur. Tarentinus in Coriandri succo madefactum, et cum similagine in massas redactum, ad trachuros melanurosque capiendos summopere commendat. De usu in oneribus ferendis, in mola, et bello ad aratrum etc. taceo. Hoc addi potest, tibus ex ossibus asininis fieri, et argutiores caeteris esse: ex corio cretato palimpsestos, ex pilis pannos apud Arabes, parari. *Differentias* et *Genera* aliquot fortiti sunt. Dantur *Mysii* a Mysiae regione ita dicti, quibus per raro recta sunt ilia. *Varii*, qualem Turcarum Rex Ferdinando Regi Neapolitano misisse, Pontanus auctor est. Miraculoso erat pilo, virgato corpore, diversicoloribus ac paribus lineis. *Parvi*, quales Illyria, Thracia, et Epirus proferunt. *Magni*, quales Antron Thessaliae urbs producebat. *Veloces*, quales apud Euphratem Xenophon inventos fuisse ait, qui equos cursu facile superarent. In Aegypto vero eam esse asinorum tollutiariorum tum patientiam, tum velocitatem, Scaliger scribit, ut XL. M. passuum diei unius opera expediant absque ulla noxa.

Differentias.

Scalig. Ex. c. 217.

CAPUT III.

De Onagro.

Onager, asini silvestris nomen est. Graeci *οναγρον* dixere, quasi *ονον αγρας* seu *αγριον*. *Describere* eum videtur Nicephorus Callistus agens de India, cum dicit: Haec eadem regio, et asinos feros magnitudine ingentes fert, pelle mirifice praeter morem versicolores, albo scilicet et nigro colore, admodum inter se variatis. Et zonae quaedam a summa dorsi spina ad latera et ventrem demissae, atque ibi divisae, et conversionibus quibusdam inter se implicatae, mirificam et novam

Niceph. H. Eccles. 1. 9.

efficiunt plicaturam et varietatem. Oppianus argenteum colorem illi adscribit, quod Gesnerus de cinereo splendido sumit, eodem *ηγεοντα* pertinere existimat. Quod totus albus non sit, exinde patet, quod Oppianus addat, nigram lineam per mediam spinam decurrere, hinc atque hinc niveis pulcre distinctam corollis. Pelles ipsorum *οζαι* dicuntur, teste Suida. *Degunt* in solitudinibus, locis inprimis petrosis et praealtis, in Africa, Lycaonia, Narsinga. In Lycia montem, qui

Oppian. Cyneg. 1.

Cappa-

rene
1860
1861
1862
1863
1864
1865
1866
1867
1868
1869
1870
1871
1872
1873
1874
1875
1876
1877
1878
1879
1880
1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900
1901
1902
1903
1904
1905
1906
1907
1908
1909
1910
1911
1912
1913
1914
1915
1916
1917
1918
1919
1920
1921
1922
1923
1924
1925
1926
1927
1928
1929
1930
1931
1932
1933
1934
1935
1936
1937
1938
1939
1940
1941
1942
1943
1944
1945
1946
1947
1948
1949
1950
1951
1952
1953
1954
1955
1956
1957
1958
1959
1960
1961
1962
1963
1964
1965
1966
1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986
1987
1988
1989
1990
1991
1992
1993
1994
1995
1996
1997
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025
2026
2027
2028
2029
2030
2031
2032
2033
2034
2035
2036
2037
2038
2039
2040
2041
2042
2043
2044
2045
2046
2047
2048
2049
2050
2051
2052
2053
2054
2055
2056
2057
2058
2059
2060
2061
2062
2063
2064
2065
2066
2067
2068
2069
2070
2071
2072
2073
2074
2075
2076
2077
2078
2079
2080
2081
2082
2083
2084
2085
2086
2087
2088
2089
2090
2091
2092
2093
2094
2095
2096
2097
2098
2099
2100

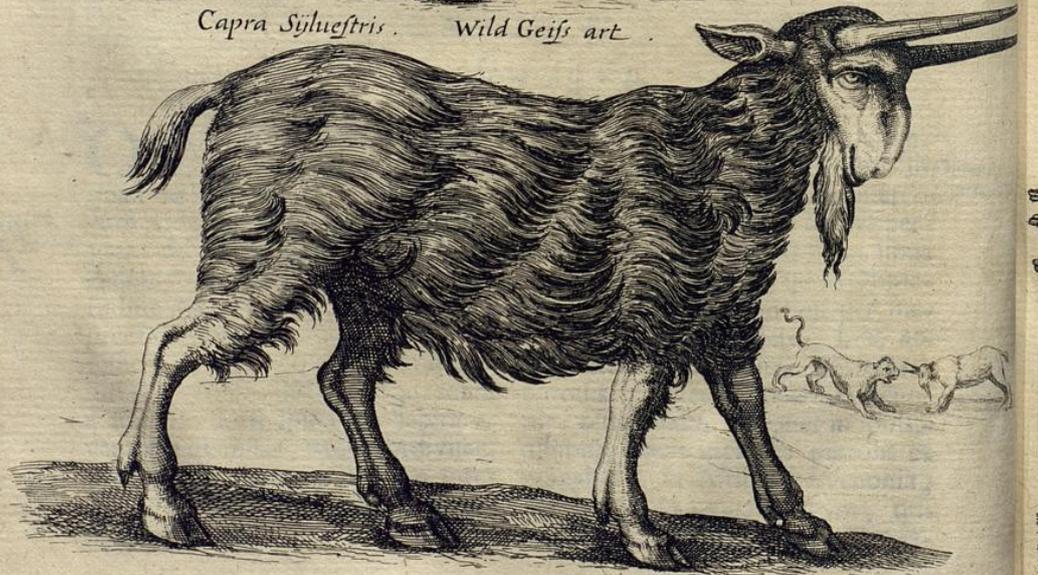
Onager . Wald Esel .

Lupus Marinus
Meer Wolf

Capra Sylvestris . Wild Geiß art .

Onager Aldro: Wald Esel

Monoceros seu Unicornu lubatus
Einhorn mit Mähnen

Monoceros seu Unicornu aliud
Einhorn mit Mähnen ein andr art

Tab. VII.

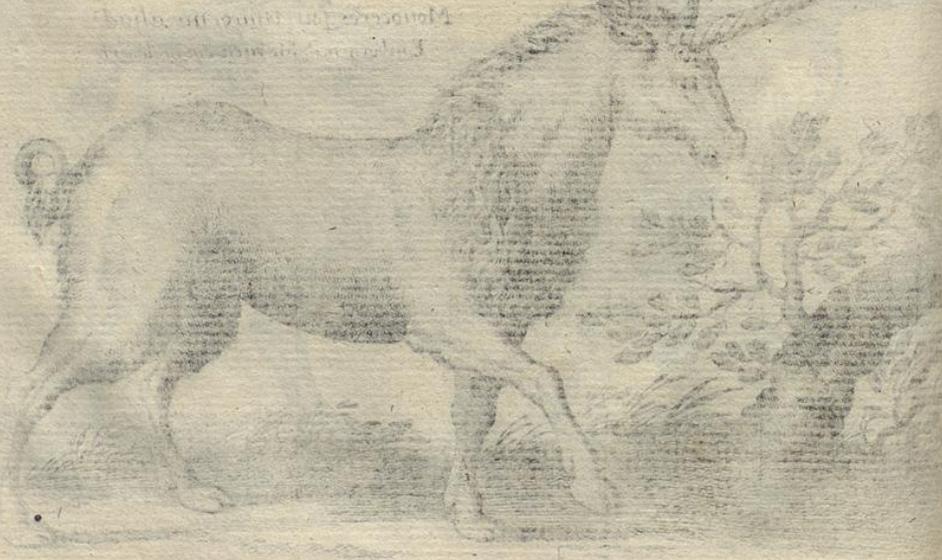
Quadrup. Altit. Wild. Equi.

Quadrup. Altit. Wild. Equi.

Quadrup. Altit. Wild. Equi.

Tab. 2

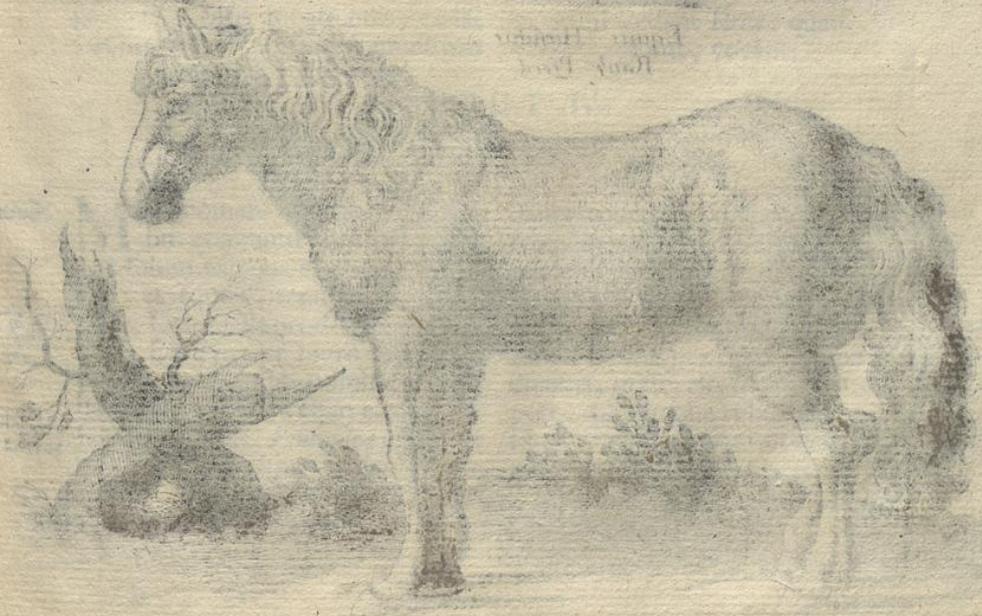
Equus caballus
Friesianus

Equus caballus
Friesianus

Equus caballus
Friesianus

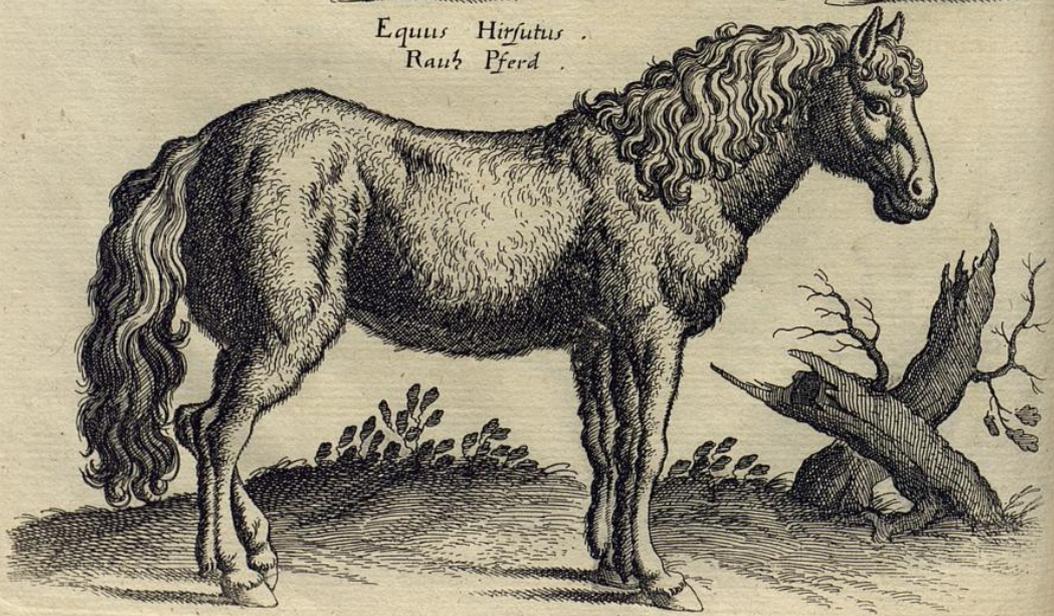
Zebra Indica
Indianisch Maulthier .

Equus Indicus
Indianisch Pferd .

Equus Hirsutus
Rauh Pferd .

Cappadociam ab ea dividit, transire negant. Garamantes eos maxime venantur, si Luciano credimus. In Psara Aegaei maris insula, species habetur, quae alio translata non vivit. Apud Scythas non haberi, quidam volunt. At Strabo apud Maeotidis paludes incolas venationem eorum instituit, reliquit. *Aluntur* herbis, virentibus imprimis, in quas si inciderint, prae gaudio rudiunt, nec ab iis, etiam si infidiis se petij viderint, avelluntur. Unde forte Strozzae fegnes dicti. Oleribus maxime delectari, miraculum ab Hieronymo in vita Hilarionis ostendit. *Naturam et mores* quod concernit, Isidorus et Bartholomaeus Anglicus, aequinoctio verno, per singulas noctis et diei horas semel rugire, inde aequinoctium cognoscunt: quod potius Cynocephalo competit. Homine conspecto in iisdem stare vestigiis, mox rudentes immotis anterioribus pedibus, posterioribus calcitrare, Scaliger prodidit. Ubi tam prope venator accessit, ut manu queat contingere, fuga se subtrahit. De eorum zelotypia ita Plinius et Solinus: In hoc genere singuli imperitant gregibus foeminarum. Aemulos libidinis suae metuunt. Inde est, quod gravidas suas servant, ut in editis maribus, si qua facultas fuerit, generandi spem morfu detruncent; quod caventes foeminae, in secessibus partus occultant, et furto parere gaudent. Sitis impatientes, ex facris literis colligimus. Nonnulli pro

mulorum procreatione, onagros prius mansuefactos eligunt. Mansuecit hoc animal facillime, nec cicuratum ad pristinam solitudinem redit. Carnem Onagrorum *Vjus.* amaram Aelianus voluit; Galenus bono habitu praedictorum ac juvenum, cervinae et bubulae propinquam. Scaliger, dum calet, foetere; refrigeratam neque olere neque bene sapere. Plinius vero scribit, Maecenatem pullos asinorum epulari instituisse, multumque eo tempore fuisse onagris praelatos, post eum tamen, interiisse auctoritatem saporis. Medici *fella* super abscessuum vestigia utiliter illinunt, admiscuntque emplastris contra ignes sacros, si Avicennae credimus. *Adeps* cum oleo castano ad lumborum et renum flatulentiam commendatur. *Caro* dorsi cum oleis articulis dolentibus utiliter applicatur. *Urina*, teste Avicenna, calculum in vesica frangit. *Medulla* inuncta podagras curat, et dolorem extinguit. Fimus cum vitello ovi permixtus fronti illinitur, ut sanguis erumpens sistatur. Idem cum felle bubulo inunctus capillos crispat. Scaliger duo nobis *Genera* describere videtur, dum ait: In monte, qui Narvingae regnum dividit a Malabaris, multae ferae habitant. Alit idem onagros equi facie, colore cinereo, agiles adeo, ut capi haud facile queant. Africanis quoque ea est celeritas, ut cursu illi uni cedant ferae, quam Lant, vocant.

Scalig. Exerc. 206, f. 4.

Genera. Scalig. l. c.

CAPUT IV.

De Mulo, et Zebra Indica.

Nomen.

Muli nomen quatuor animalibus commune est. Mula enim non solum ex equa et asino, sed ex asina et equo, itemque onagro et equa, Columella prodente, generatur. Ex asina et tauro Gratianopoli in Gallia, sub nomine lumar, habentur. Qui ex equo et asina nascuntur, mares, *Hinnulos* et *binnos* secundum Plinium antiqui voca-

bant: contraque mulas, quos asini et equae generent. Varro tamen ex equa et mulis tales dici putat, si Nonio credimus. Forte sunt Martialis pumilii. Hinnus enim (verba sunt Varronis) ex equo et asina procreatus, minor est, quam mulus corpore, plerumque rubicundior, auribus ut equi, iubam et caudam similem asinis habet. Caeterum Muli

Varro R. l. 2. c. 8.

C 3

nomen,

Natura et Mores.

Plin. H. N. l. 8. c. 44.

Columella R. R. lib. 6. c. 36.

Plin. H. N. l. 8. c. 44.

nomen ex Graeco tractum existimat Isidorus, ex eo scilicet, quod iugo pistorum subactus, tardas molendo ducat in gyrum molas. Melius vel a μάλος labor, vel ab Ebraico Maal, quod praevericationem significat deduxeris. Laboriosum quippe est animal, et per quandam ordinis naturae transgressionem, quod Graecis est μολύνειν nascitur. Apud Graecos plurima sortitum est nomina. Dicitur namque ημίονος, quod ex asino et equa originem ducit. Ἀστράβη a robore corporis; ἀγονομήχος a sterilitate, ἐτερόγονον ζῶον, quod ex diverso semine nascatur; Σφῆς, ζεύγος ἡμιονανίδης, ὄλκας, quod tamen mulae duntaxat competit, ὄρενς mulo; ἀειδάρος, quod ἐν ὄρεσιν laborare magis possit, quam caetera iumenta; ὄρενς παρὰ τὸ ὄρεν ὀρηκτικόν ὄντα, ἢ ἐπεὶ ὄρεν τὸ ζῶον, ὅν ἀγονοὶ ὄρεα denique, σίνος et σίρος, de quibus consulantur Lexicographi. Cum equam habeat matrem, asinum patrem, partim matri, partim etiam patri similis est; magis tamen patri, quam matri, cuius quoque vocem refert. In Hinno omnia contra se habent *Auriculae* ipsi asini instar longae; easdemque procomii loco ad oculos defendendos, ut ait Xenophon, accepit; crux in humeris, *pedes* exigui, et *corpus* macilentum, reliqua sunt equi, nisi quod cervix erecta non sit. *Dentes* triginta sex uterque habet, καὶ τὰς προσφύας, seu agnatos et annexos, ut Ruellius vertit. Mutari eos, ex Aristotele notum est. In quorundam *corde* os inventum esse tradidit Hierocles. *Felle* caret, ut solidipeda omnia. *Locum* si spectes, laedicalidis et obscuris aiunt, et quodammodo amentes reddi: gaudere vero stabulari sub dio, tectique, vel tantum illis sufficere, si caput solummodo operiatur: caetera ab aere non offendi. Nulli sunt in Arabia Felice, Anglia, Scotia, Polonia, finitimisque regionibus. In Eleo agro ex imprecatione quadam gigni non potuisse, Herodotus prodidit. Carebant illis et Orientales Indi, ut refert Franciscus

Lopez. In Scythia nec incipientem quidem hiemem ferre. Insula quaedam, Diodoro Siculo, nutrit quidem aliquos, sed eos magna et sonora voce. Abundat eis Themisita, teste Strabone. Capadoces duo millia Persis quotannis solvebant. Persiam, Mesopotamiam, et Babyloniam iisdem refertam, vel exinde patet, quod Alexander M. Sufis captis, ad tria millia abduci curaverit, qui et dorsuales et iugales essent. *Vescuntur* frugibus et herba, potu maxime pinguescunt: ad maciem depellendam nihil Medica nobilior: ex frequentiore Hordei usu hinniunt, vigent a dentium ortu, et ad multos annos vitam producunt. Quendam octogesimum annum egisse, cum templum Athenis aedificaretur, quidam auctores produnt. An steriles sint disputatur inter auctores. Aristoteles ita de Mulo: Mulus mas septennis duntaxat generat, ut aiunt: foemina improlis omnino est, quia perducere ad finem, quod conceperit, nequeat: sed mas generare interdum potest, quoniam et calidioris naturae, quam foemina mas est, et nihil corporis per colutum confert ad generationem: quod autem facit, *ginnus* est, quod mulus oblaesus et pumilus est, ut in porcis *metachaerum*. Idem de Mula apud Iuvenalem invenies. Prodiderunt tamen non dissimulandi Auctores M. Varro, et ante eum Dionysius et Mago, mularum foetus regionibus Africae adeo non prodigiosos haberi, ut tam familiares sint incolis partus earum, quam sint nobis equarum. Causam sterilitatis in libris de Natura explicabimus. *Odorandi* sensu praecellere, atque eius beneficio derelictos alibi vel odore solo in semitam redire, proditum a quibusdam. Hinc fit, ut facilius vim tabidam aeris concipiant, et peste inficiantur, quod et canibus accidit. *De Morbis* vide Aldrovandum. *Sympathia* ipsis cum nantibus avibus, sive haeanferes sive anates, singularis, eorundemque conspectu sanari dicuntur.

Descriptio.

Locus.

Strabo
Geogr.
l. II. c. II

Cibus

Generatio

Aristot. l. I
de Gener.
c. ult.

Pli
Ut
ma
Pli
I. 8.
Ar
A. I.

Varro l. 4

Vj

Odorandi

Sympathia
et Antipat
stia

Pli
I. 8.

fur. Contra Rhododaphnes flores et folia homini saluberrima, venena ipsis sunt. Iphis vero mulis nescio quid inest muribus exitiale. Si enim muli ungula sinistra domus suffiatur, fugantur. Semper cicures sunt. Foeminas vivaciores esse compertum, quam mares, easdemque serius senescere. Eadem urinae profluvio purgantur: mares olfactu urinae prius senescunt. Voluntationi indulgent, ut lassitudine recreentur. A patre patientiam laboris, a matre celeritatem accipere. Ab illo et audaciam mutuaverunt. Scio, inquit Varro, mulorum gregem, dum pasceretur, eoque venisset lupus, ultrò mulos circumfluxisse, et unguis caedendo occidisse. Expavescunt tamen rerum insolitarum visu, et quidem ita, ut in discrimen adferant. Calcitrant contumacissime. Visus, qui uno domino excepto, caeteros non admitteret. Pertinaciae sunt infamis. Vidi, cum Romam Neapoli tenderem, quae nulla ratione, ut praerit, cogi poterat. Ab aliis destituta, procubuit, nec quidem sine nostrum omnium risu, et insidentis sacerdotis indignatione. De astutia exemplum apud Plutarchum in mulo Thaletis habes: de beneficii memoria apud Plinium. Mulum, inquit, octoginta annis vixisse, Atheniensium monumentis apparet: Eo gavisi, cum templum in arce facerent, quod derelictus fenestra, cadentia iumenta comitatu nisi exhortaretur, decretum fecere, quo caveretur, ne frumentarii negotiatores ab incerniculis eum arcerent. Non calcitrare, cum vinum biberint, quidam scripserunt. De veritate rei alibi agemus. Magnae sunt contra venena efficaciae. Insutus recenter occisi ventri, qui veneno infectus est, evadit, si tam diu manserit, donec calor animantis omnino evanuerit. Eo tutius evasurum, si pluribus usus fuerit, fuisseque Principes, qui triginta et quadraginta impendio, mortem evaserint, Maranta auctor est. Pulverem, in quo se mula vo-

lutaverit, corpori inspersum ardores amoris mitigare, a quibusdam apud Plinium proditum. Cor, testes, renes, caro, fordes aurium, sterilitatem inferre dicuntur. Cogunt concipere invitas, inquit Plinius, setae ex cauda mulae, si iunctis evellantur inter se colligatae in coitu. Stercus combustum, tustum, ac cribratum, vino dilutum, in fluxu utrius Hippocrates bibere iubet. Genera quod attinet, duplex genus Aristoteli fuit notum. *Sterile* nempe, de quo iam egimus, et *foecundum*, de quo ipse ita: Sunt in Syria, quos mulos appellant, genus diversum ab eo, quod coitu equae et asini procreatur, sed simile faciei: quomodo asini silvestres, similitudine quadam nomen urbanorum acceperunt. Et quidem, ut asini ipsi feri, sic muli praestant celeritate. Procreant eiusmodi mulae suo in genere, cuius rei argumento illae sunt, quae tempore Pharnacis patris Pharnabazis in terram Phrygiam venerunt, quae adhuc extant: tres tamen ex novem, quot numero olim fuisse aiunt, servantur hoc tempore. Theophrastus vulgo parere in Cappadocia tradit, sed esse id animal ibi sui generis. Mulo per omnia similis est *Zebra*, nisi quod foecunda sit. Fimbriatis autem lineatisque pilis miro aspectu videri. Etenim a dorso spina ad ventrem usque, pictas habet lineas triplici colore, nigras nempe, candidas, ac fulvas, iusta proportionem dispositis fimbriis, ac tres fere digitos latis. Silvestris est gregalis, et pernici cursu inclyta, possetque, cicurata, in equi locum succedere. Mulam foecundam Aristotelis quidam esse opinantur. Ita de ea Pigafeta: Nascitur quoque in hoc tractu, (Congo) ut et in aliis Barbariae et Africae locis, animal aliud *Zebra* dictum: quod cum mulae quoad formam et staturam sit simile; mula tamen (parit enim) non est, et colore non tantum a mula, sed etiam ab omnibus aliis animalibus differt. Tribus enim diversis coloribus, nigro, albo et spa-

Genera.

Aristot. H.
A.1.6 c.
35.Aldrov.
Hist. Quad.
drup. 1.1.
c. 8.Purchaf.
Navig. 1. 7
c. 23. f. 7.Pigafeta
descript.
reg. Congo.Varro R.
R. 1.2. c. 8.Plutarch. l.
Utr. animal.
Plin. H. N.
1. 8. c. 44.
Aristot. H.
A. 1. 6. c. 124.

Vjus.

Plin. H. N.
1. 8. c. 45.

spadiceo, qui per lineas tres digitos latas, corpus a dorso versus ventrem hemicycli in modum ambiunt, per totum corpus distinctum est, cauda colore rubicundo et lucente. Pes et ungulae ut mulae, incessu alioqui levi et alacri similes equo, quem rursus velocitate multum superat, ita, ut Lusitanorum proverbio anfam praebuerit, qui, cum celerem aliquem dicere volunt, Zebra velociorem dicunt. Parit quotannis, unde et maxima habetur copia; sed incolis, qui ea uti nesciunt, est inutilis: equorum enim loco ipsis tam pace, quam bello esse possent, natura eas equorum loco, quibus hoc regnum destituitur, subministrante. Incolae vero ignari, cum equos non habeant, et boves iugo subdere nesciant, ze-

bras insuper domare et fraenare non valent, variisque aliis animalibus uti non possint, hominum ad haec omnia opera uti coguntur. Atque ita, ut omnia hominum superimponuntur humeris, ita quoque ipsi ab hominibus vel in lecticis, aut sedibus portatilibus a Sole cooperitis circumferuntur; ad manus semper servos aut alios ad id conductos habentes. Et si magnum aliquod iter brevi tempore est absolvendum, multos tales quasi *ἀρωποφόρους* circumducunt, ut prioribus defessis, alii atque deinceps alii possint substitui; qui etiam ita alternatim subinde mutati, tantae sunt celeritatis, ut equos cursores antevertant. Tantum Pigafeta,

CAPUT V.

De Elephanto.

Aldrov.
Hist. Quadrup. l. 4. c. 9.

Nomen.

Marrin in Lexico.

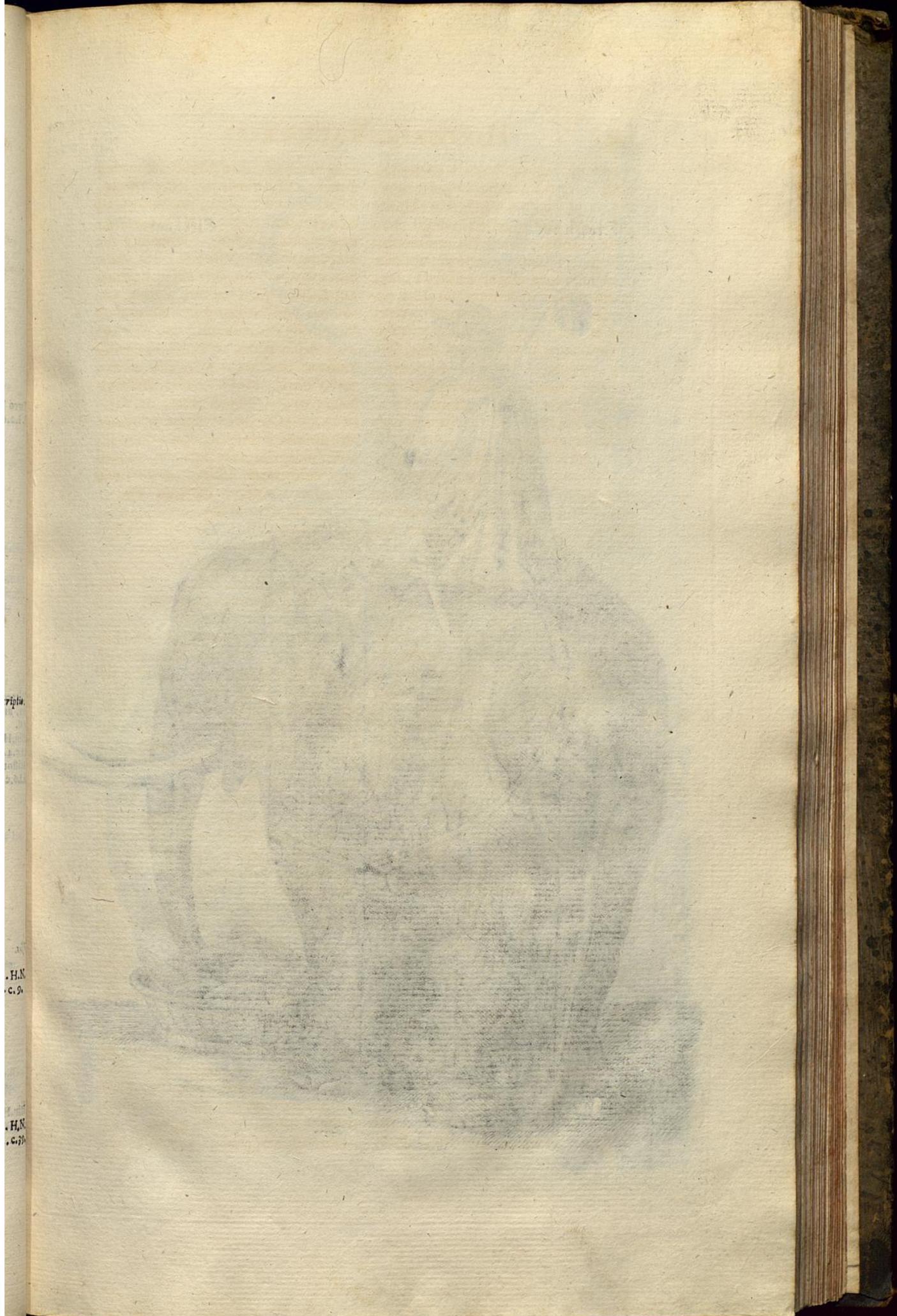
Datur et Elephanti inter *μονόχηλα* locus. Etsi enim ungula eius in digitos videatur efformari, quia tamen indivisi hi, nescio quomodo a solidipedibus excludi possit. *Nomen* fortitus est, non tam a magnitudine, quod formam montis praeferat, ut Isidoro apud Vicentium Bellunensem placet: quam vel ab Ebraeo Alaph discere, quod docilitate reliqua animalia superet: vel ab Eleph bos, quia magnum est animal, et *βε* augendi vocabulum: vel quasi *ἐλέσας* ab *ἔλος* palus, et *βαίνω* quod ob gravitatem ibi faciat *τάς μίξεις*: vel ab *ἐλεφαίρω* laedo: vel ab *ἐλίσσω* involvo, quod involutam habeat proboscidem: vel denique ab *ἀλφός* albus, quod ebur de colore triumphet. Hesychio et Varino *περίστας* dicitur. Alii simpliciter *θηρία* quod Plinio belluae, vocant. Romani, qui elephantes primum Pyrrhi Regis bello videre, Lucas boves, appellarunt; seu a Lucania, ubi primo visi, seu a luce, quod longe propter inauratos regios clypeos, quibus eorum turres erant ornatae, a longe relucere. Indis

Barrum, a voce dici, Isidorus auctor est: alii tamen lingua Sabina ita appellari volunt, unde et Ebur vocatum Servius putat. Magnitudo Elephantis diversa est, ut in Differentiis exponemus. Gillius mensus est Constantinopoli quendam, cui erant ab oculo ad extremum tergum pedes undecim, ab oculo ad extremam promuscidem octo. In proceritate alii ad decimum tertium, alii ad decimum quintum dodrantem, accedunt. Aloysius Cadamustus vidisse se scribit, plus habentem carnis, quam tauri nostrates quinque. Nigri sunt omnes praeter Aethiopicos: Narsingae tamen Regem album habuisse, Indicarum navigationum scriptores prodidere. *Cutem* habent cancellatam, seu ut Cassiodorus loquitur, ulcerosis vallibus exaratam; in tantamque duritiem solidatur, ut putes esse osseam. Ideo Mauri eadem pro clypeo utuntur, et Peguani loco armorum gestant. Durior tamen in dorso, quam in ventre, ut Solinus vere dicat, Durissimum dorso tergus, ventres molles. Plin. H. N. 1. 8. c. 9. Plin. H. N. 1. 11. c. 39. dem

Descriptio.

Plin. H. N. 1. 8. c. 9.

Plin. H. N. 1. 11. c. 39.

714
H.N.
c. 9
H.N.
c. 7

Elephas.

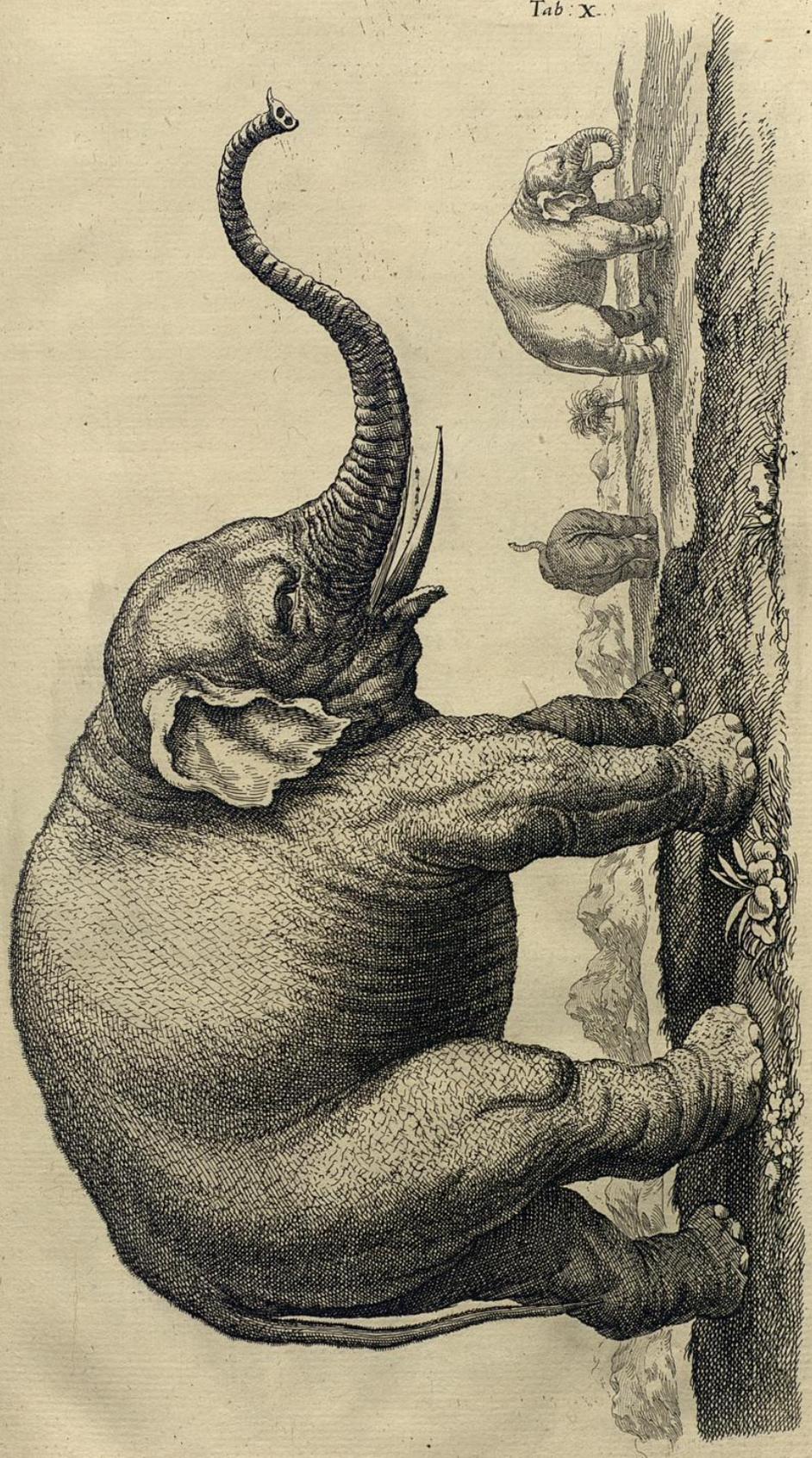
Elephant.

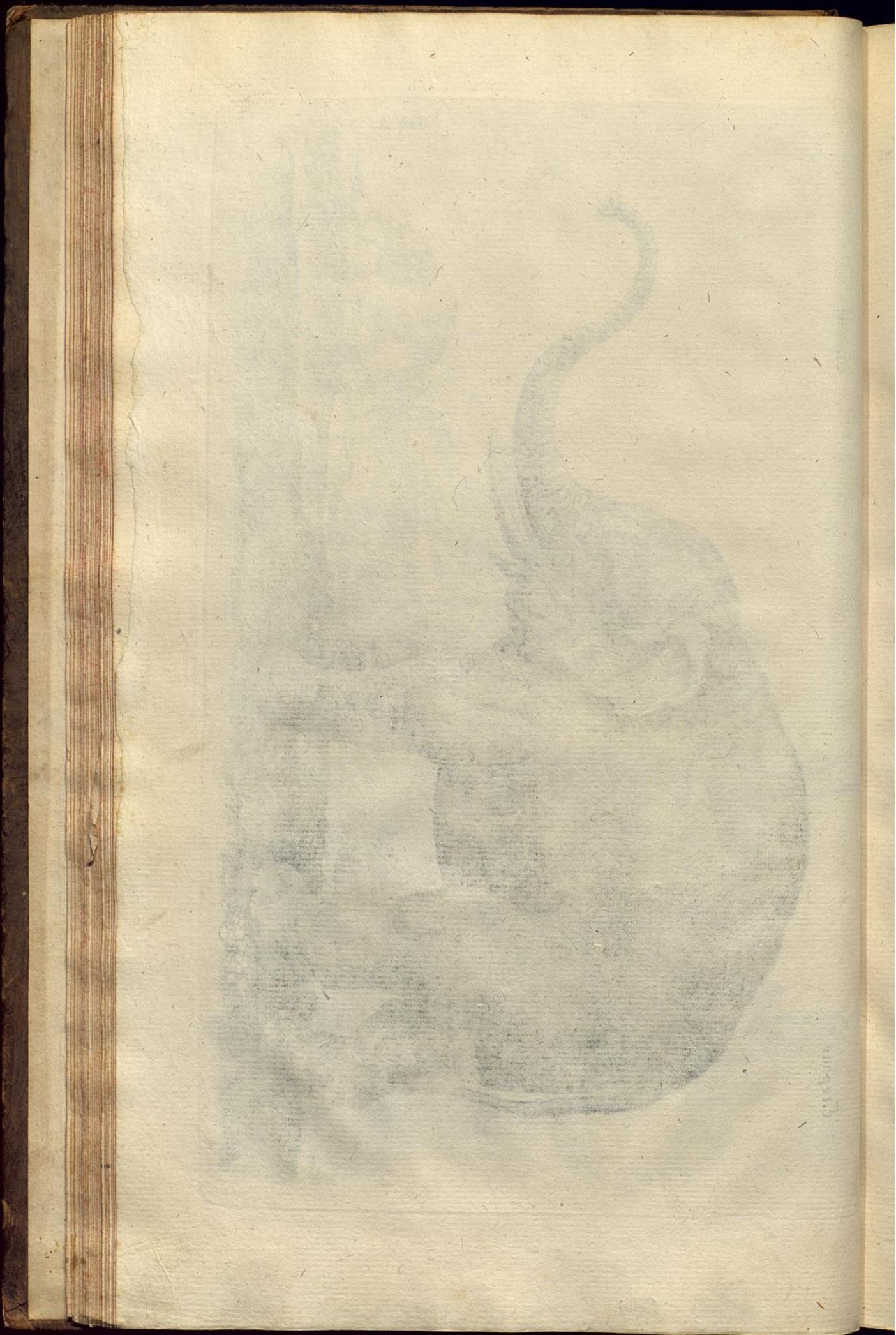

Elephant

Elephas

Tab: X.

Stappant

Elphab

Elephas .

Elephant .

Plin.
l. 35

Stra
ogr
Opp
Gyn
v. 5

Soll
lyhi
Plii
l. 6

Ari
A. l

Ari
A. l

quam humidus colligunt, capiunt et ad os admovent. Eadem spirant, bibunt, odorantur. Lucretius ideo *Angviamanos* vocavit, *Malleolos* posterioribus imis cruribus, teste Aristotele, possident: sed de *Crurum* flexu aliter alii tradunt. Alii enim crura sine nodis articulisque habere, ossa solida et inarticulata, ideo crura tibiasque flectere non posse, et, si cadant, nec surgere, scribunt: alii, ut Plinius, in posterioribus articulos breves obtinuisse, et poplites intus hominis modo flectere, prodidere, quod et experientia docuit. *Pedes* eiusdem cum equinis sunt rotunditatis, sed ampliores, ut planta quoquo versum ad binos dodrantes accedat. Vartomannus rotunditatem orbi mensario assimilat. Ex callo nigerrimo et amplissimo constant. Digi in pedibus informes, numero quidem quinque, sed indivisi, ac leviter discreti, unguilisque non unguibus similes. *Mammæ* habent sub armis duas; nec in pectore, sed citra in alis occultas. *Genitale* equo simile, sed parvum, nec pro corporis magnitudine. Plinius averfa dicit, averfosque coire, foeminae inter femora. *Testes* non foris conspicui, sed intus circa renes conditi, quo circa initum celerius agunt. *Ctestias* nugatur, semen adeo indurari siccescens, ut electro simile efficiatur. *Ventres* ipsis quatuor Plinius tradit: Aristoteles vero ita sinuosum intestinum, ut quatuor ventres habere videatur; inque hoc etiam cibum reperiri. Galenus idem latissimum et equo simillimum facit; extra suillis proxima. *Iecur* quadruplo maius est bubulo, et reliqua pari ratione excepto liene: hic enim ex proportione minor. *Pulmonem* Plinius bubulo quadruplo maiorem facit. *Fel* in iecore adesse negat Aristoteles: incisa tamen parte, qua adhaerere solet, humorem felleum plus minus effluere. Galenus etiam *χοληδοχου* vesiculam habere affirmat. Idem ex dissecti corde magnum os exemit; illud vero duos

tantum ventriculos, non tres, ut apud Aristotelem, habere observavit. De eodem ita Aelianus. Duplici tum corde, tum sensu animi elephanta esse dicitur, et altero quidem ira incendi, altero mitigari et leniri, Maurorum sermonibus pervagatum. Duorum descriptionem apud Aldrovandum vide. Inveniuntur, in Africa, Asia, et vicinis hisce insulis. Et in Africa, quidem in salru post Syrtes, solitudinibus Salae Mauritaniae oppido vicinis, Lybia, Getulia, proximis Atlantimonti saltribus etc. Symbari inter Arabiae montes et Nilum, ipsorum venatibus vivunt. Sunt et in Aethiopia Ophiophagorum eorundem venatus a Ptolomæo Philadelpho Aegyptiorum Rege instituti. Quantum ad Asiam, Rex Parthalis, prodente Plinio, DCC. aluit, Audatae mille, Palibrotorum IX. M. Chrysaei, Parasangae, Asangae CCC. armabant. In Taprobana, Onesicrito Alexandri M. praefecto prodente, maiores et bellicosiores, quam in India habebantur. In Zeilana hodie maximos et summi ingenii esse, Iohannes Metellus prodidit. Siamensis Rex XII. M. habere dicitur, e quibus quatuor millia semper ad subitos casus armata sunt. Sub imperio magni Mogulis L. M. habentur. In Molambique quoque insula, armenta eorum offendit Vartomannus, et in Benomotapa Iohannes de Baros. At insulam quoque Zanzibar multos mercatores eboris emendi causa venisse M. Paulus Venetus prodidit. Roscidis autem et palustribus locis maxime delectantur, amnesque amant, in calidioribus inprimis regionibus. Frigoris sunt impatientissimi. *Vidum* Elephantorum quod spectat, vescuntur herbis palustribus, arborum foliis, truncis, fructibus Musae, et ficus Indicae radicibus. Devorant aliquando et terram et lapides. Eam tamen edisse, iis tabificum est, inquit Plinius, nisi prius mandant. Cicures hordeo vescuntur, eiusdemque novem interdum Macedonicos modios

Aelian. H. A. 1. 4. c. 31.

Locus.

Plin. H. N. 1. 6. c. 39.

Plin. H. N. 1. 6. c. 20.

Cicurs et Potus.

Plin. H. N. 1. 8. c. 10.

modios absumunt. Antuerpiae ostentatus, quatuor modios pomorum in diem absumsit. Lusitani melonibus vehementer delectari scribunt. Potus ipsis aqua, sed non nisi turbida, vinum ex oryza et aliis frumentis factitium, nec non nostras Antuerpiensis ille, una vice plures, quam sedecim libras bibebat, idque toties iterabat, ut mensuram potus ab Aristotele proditam, facile aequaturus videretur. Sitis tamen sunt patientissimi, et sine potionibus octo dies peragunt. De Coitus tempore et modo diversa ab auctoribus produntur. Plinius matrem coire quinquennem, decennem foeminam, ex Aristotele prodit. Aristoteles modo vigesimum annum utriusque assignat, modo foeminae duodecimum, cum celerrime, decimum quintum, cum lentissime congregiuntur. Averse coire apud Solinum ex Plinio invenies, cui et Horatius de Canida succinit: foeminam in coitu federe, marem supervenire Albertus M. seu ut Aristoteles, clunibus submissis insistere pedibus ac inniti, marem supervenientem comprimere. In aqua autem praecipue iniri desiderant: indeque tam foeminae quam mari commoditas accedere creditur, quoniam is et coiturus per aquam facilius tollitur, et post congressum facilius descendit. Nunquam autem nisi in abdito coeunt, et mas coitum triennio interposito repetit, eandem praeterea nunquam patitur. Biennio coire quinis, nec amplius in anno diebus Solinus ex Plinio scribit: nec prius ad gregarium numerum reverti, quam vivis aquis abluantur. Tempore vero coitus, maxime efferantur, et stabula Indorum sternunt. Quamdiu uterum gerunt, in dubio quoque. Alii annum et sex menses, alii triennium, quidam decennium statuunt. Aristoteles biennium assignat; Strabo menses ut minimum sedecim, ut plurimum octodecim, cui Diodorus Siculus et Aelianus accedunt. Sunt, qui octavo a coitu anno parere pronuntiant. Pariunt enitentes

posterioribus cruribus et subsidentes cum dolore. Partus annotante Aeliano, in caput procedit in lucem. Unicum edere, apud Aristotelem et Diodorum Siculum legimus: quaternos uno partu, apud Cadamustum et Scaligerum. Magnitudo foetus instar porci integrae aetatis secundum Aelianum, vituli trimestris secundum Plinium. Statim ac natus est, cernit et ambulat, et ore fugit, non promuscide. Lactant usque ad annum octavum. Inimicitias gerunt cum Rhinocero, Leonibus, Tigridibus, Arietibus, Porcis, Serpentibus et Draconibus, quibusdam coloribus et igne. De Rhinocero ita Plinius: In ludis Pompeii Magni visus est Rhinoceros. Alter hic genitus hostis elephanto, cornu ad saxa limato, praeparat se pugnae, in dimicatione alvum maxime petens, quam scit esse molliorem. Longitudo ei par, crura longe breviora. Apud Hesperios Aethiopas leones elephantorum pullos aggrediuntur, quos cum vulneraverint, matribus supervenientibus fugiunt. Tigridem in caput Elephanti infilire, facileque eundem suffocare, Arrianus auctor est. Si feritate effertur, ad arietis conspectum statim mansuescit. Grunatum porci exhorre apud Aelianum, Strabonem, et Senecam invenies. De Draconum et Elephantorum pugna ita Plinius: India fert elephantes, bellantesque cum eis perpetua discordia dracones tantae magnitudinis, ut et ipsos circumflexu facili ambient, nexuque nodi praefringant. Commoritur ea dimicatio, victusque corruens complexum elidit pondere. Mira animalium pro se cuique praecipua solertia est, ut iis draconibus una scandendi in tantam altitudinem difficultas. Draco itaque ad pabula specularatus, excelsa se arbore inicit. Scit ille impari sibi luctatum contra nexu: itaque arborum aut rupium attritum quaerit. Cavent hoc Dracones, ob idque gressus alligant cauda. Resolvunt illi nodos manu. At hi in ipsa nare ce-

Aelian. H.

A. l. 4. c.

31.

Scalig.

Exercit.

204.

Antipatris.

Plin. H. N.

l. 8. c. 20.

Aelian. H.

A. l. 16. c.

44.

Aelian. H.

A. l. 16. c.

36.

Plin. H. N.

l. 8. c. 11.

et 12.

Aelian. H.

A. l. 16. c.

36.

Aelian. H.

A. l. 16. c.

36.

put condunt, pariterque spiritus praecludunt, et molissimas lancinant partes. Idem obvii deprehensi erigunt se in adversos, oculosque maxime petunt. Ita fit, ut plerumque caeci ac fame ac mororis tabe confecti reperiantur. Inter colores puniceum, inprimis et candidum refugiunt, cuius causa alibi explicabitur. Terreri igne, Elephantorum Hannibalis exemplo docuit Livius, qui per ignem in Capuana obsidione exacti sunt. In tantum autem consternantur, ut nulla ratione, ut gradum revocent, adduci possint. De *Aetate* haud eadem traduntur. Alii enim ducentos, alii trecentos, quidam centum et viginti annos vivere aiunt. Onescritus apud Strabonem ad trecentimum annum vivere, raros ad quingentesimum prodit; circiter ducentimum robustissimos esse. Philostratus quendam ex illis, qui contra Alexandrum M. pugnaverant, quinquaginta supra trecentos post Alexandrum annos superfuisset, tradit, ut de Elephantolubae, Ptolomaei Philadelphi, et Seleuci Nicanoris taceam. A sexagesimo iuventam incipere, apud Plinium ex Aristotele habemus: ex quantitate dentium aetatem futuram cognosci, apud Cadamustum. Frigoris impatientes sunt: maximum hoc malum, inflationemque et profluvium alvi, nec alia morborum genera sentiunt. Huic potione aquae calidae, et cibo foeni melle imbuti succurritur. Aelianus tamen oculorum affectionum quarundam mentionem facit. Vulnere captorum primo aqua tepida eluuntur: mox, si luculenter sunt alta, butyro inunguntur, postea, suillae carnis recentis et sanguine madentis admotu, inflammatio lenitur. Quotannis etiam in furorem agi reperio, tuncque nulli obvivo parcere. Indicium instantis, oleosa materia, quae ex illorum auribus effluit. Medela ab obiurgatione. Rationibus rectores demonstrant, vilis et degeneris esse animi, ob amorem ita in furias agi. Cattarrho laborare, eumque in lapidem

aliquando abivisse, cuius et iconem exhibemus, proditum. Gradatim ambulant, propter corporis gravitatem. Neminem tamen aiunt tantae esse pernecitatis, quem suo incessu non comprehendat. Poplites intus flectit, hominis modo, ut Plinius loquitur. Et quia articulos crurum non tam sublimes habet, ut aliae animantes, sed humiliores terram versus, ideo insidendi insuetis, nauseam commovet. Quod tamen de provectioribus intelligi debet. Siquidem, Vartomanno et Gyllo attestantibus, ex adolescentium molli gradu, sessor tantopere delectatur, ac si mula gradaria veheretur. *Naturam et Ingenium* singulare multa testantur, ut non mirum dixisse Plinium, omnium quadrupedum subtilitatem animi praecipuam perhiberi illis. Ab aquis sibi metuerre superius diximus. Ideo difficulter ab Hannibale, Polybio et Livio testibus, perducti sunt; et apud Plinium, Puteolis averfis vestigis, earundem metu, e navi abivisse, legitur. Attamen L. Caelius Metellus iunctis doliis per mare Siculum eos transmisit, cum naves deessent; et aliquando interdum flumina transmittunt. Foemina mare multo est robustior, easque in hoc genere plane viriles, Vartomannus testatur. Aristoteles tamen timidiores asseverat. Fagos, oleastros, et palmas dentibus subvertere Oppianus auctor est: aedificia evertere Aristoteles. Ab uno arboris truncum prostratum tantae vastitatis, ut vix a viginti quatuor movere potuerit, Vartomannus prodidit, et addit, a tribus maximam Liburnicam in siccum pertractam. *Pugnant* inter se vehementer, ut tradit Aristoteles, et alter alterum dente ferit. Victus vocem fugit victoris, terram ac verbenas porrigens. Herbam victori a victo porrigi, vel proverbio constat, quod tamen vix cum Vossio concessero. *Iniuriam* ulcisci apud Acoftam habes. Nucis putamine a milite in fronte quidam petitus, servatum, in eundem in platea deambulantiem, aliquot post die-

Aetas.

Philostr.
l. 2. c. 6.

Morbi.

Naturam et
Ingenium.Polyb.
Hist. l. 5.
Livius
Hist. l. 21.Oppian.
Ixeur. l. 2.
v. 513.Vartom.
l. 4. c. 10.

diebus coniecit. Singulari et *rectores amore* prosequuntur, iniuriarum quoque ipsis illatarum memores, ut optime Seneca scripserit, Elephantorum feritatem usque in fervile obsequium demereri cibum. Sane a quibusdam aurigas suos, qui in certamine ceciderant, ex praelio exemptos, alios ab aliis servatos, Strabo auctor est. Cassiodorus vero scribit, cum magistri compendia sua putet alimenta, motu corporis a diversis postulare, quod ei porrigat. Quod si inquit, aliquis praebere contemserit postulata, vesicae collectaculo patefacto, tantam dicitur alluvionem egerere, ut in eius penatibus quidam fluvius videatur intrasse, contentum vindicans de foetore. Quidam Cochini, militem magistro suo de via cedere renuentem, aliquoties flumine merfit, si Christophoro Acoftae credimus. Plutarchus denique refert, Poro Indorum Rege vulneribus confecto, elephantum sensim ac leniter multa spicula promuscide retraxisse, et ipsum iam male affectum, non prius tamen procubuisse, quam sentiret Regem ex sanguine delabatur demum, ne corrueret, paulatim se demisisse, ut Rex commodius se ad solum inclinare posset. *Timere* naturaliter hominem, Plinius scripsit. Elephas, inquit, vestigio hominis animadverso priusquam homine, intremiscere insidiarum metu, subsistere ac olfactu circumspicere, iras proflare, nec calcare, sed erutum proximo tradere, illum sequenti, nuntio simili usque ad extremum, et tunc agmen circummagi et reverti, aciemque diriggi. Adeo omnium odori durare virus illud maiore ex parte, ne nudorum quidem pedum. *Amicos* homini Cicero innuit, dum dicit, opinionem eiusmodi esse, quandam illi belluae cum genere humano societatem. Innuit et Philostratus, dum scribit, ubi semel ad hominem adsuescit, ab eo omnia pati, ex eoque morum similitudinem in se transferre, neque aliter, quam parvos canes, ex hominis manu

gaudere cibum sumere, atque ad se accedentem promuscide complecti, eumque caput intra fauces immittere facile tam diu pati, quoad homini libitum fuerit. Quae de cuiusdam elephantis erga infantem amore produntur, apud Athenaeum et Aelianum vide. Traditur quoque unus amasse, quandam in Aegypto corollas vendentem, ac ne quis vulgariter electam putet, mire tum gratam Aristophani celeberrimo in arte Grammatica. *Docilitatis* esse singularis, multa sunt argumento. Plinius enim per auras arma iacere non auferentibus ventis, inter se gladiatorios congressus edere, aut lasciviente pyrrhiche colludere, scribit. Ubi, ut idem ait, mirum maxime, adversis quidem funibus subire; sed regredi magis utique pronis. Sic se rem habere, praeter Plinium, Seneca et Suetonius, ne de Xiphilino dicam, innuunt. Romae quidam gyros facere explicatu difficiles doctus, increpatas, noctu sua sponte se ad lunam exercere deprehensus est. Ille, quem Emanuel Lusitaniae Rex Leoni X. Pontifici deno miserat, eundem de fenestra prospectantem ter genibus flexis, et demisso corporis habitu, venerabundus salutavit, Oforio prodente. Augerius similiter Busbequius in epistolis Turcicis scribit, visum sibi elephantum iuvenem, qui ad cantum tripudiantium more alternos moveret pedes. Eundem et pila lusitasse, quam palmae vice feriret proboscide. Linguas, intelligere Zeilanenses, apud Metellum habemus; quendam literarum ductus Graecarum didicisse, solitumque perscribere eius linguae verbis. Ipse ego haec scripsi, et spolia Celtica dicavi, apud Plinium. Humano more convivatos aliquando apud Aelianum invenies: neque ex iis visus est, quispiam vorax, neque maioris partis capax. Cum esset bibendum, unicuique crater exhibebatur et hi quidem promuscidibus potionem haurientes, moderate bibebant: deinde circumstantes leviter et festive ad-

Strabo
Geogr.
l. 15.
Cassiodor.
l. 10.
Varior.

Plutarch.
de solert.
animal.

Plin. H. N.
l. 8. c. 10.

Cicero l. 3.
de Nat.
Deor.

Philostrat.
de vita A.
pollonii
l. 2.

.l. Insula A
or. c. A. H

Plin. H. N.

Plin. H. N.

l. 8. c. 3.

H. Insula A

.l. 8. c. 1. A

Seneca

Epist. 86.

Sueton. in

Nerone et

Galba.

Plutarch. l.

de solertia

Animal.

Plin. H. N.

l. 8. c. 1. A

H. Insula A

.l. 8. c. 1. A

.l. 1

Plin. H. N.

l. 8. c. 5.

Aelian. H.

A. l. 8. c. 32.

spergebant. Mimi magistrive
 officium exhibere, et aliis fa-
 llientibus choreasque ducentibus
 praecinere, Arrianus se vidisse ia-
 stat. Inter caetera solertiae docu-
 menta, est et hoc, quod, cum
 profundas et superatu difficiles fos-
 sas transeunt, maior stans medius
 tanquam pons omnes transmittit:
 alii ingerentes fossae farmenta,
 eundem fervant. Sed et pabuli
 consueti quantitatem agnoscere;
 Plutarchus prodidit, permittamque
 eidem farinam artificiosissime fecer-
 nere posse Aelianus. At, quod A-
 costa de quodam lebetem, utrum
 pertusus esset, aqua hausta pro-
 bante, scribit, stupendum est. So-
 lem et Lanam novam venerari, ho-
 mini errantem viam monstrare, huma-
 na adulteria et homicidia observare
 ac detegere; sed et patrium intel-
 ligere sermonem, loqui, vel scri-
 bere, inter fabulosa repono. De
 usu elephantum, in bello, specta-
 culis, triumphis, et aliis, alibi di-
 cetur. In Cibis fuisse quibusdam
 certum. Unde et Elephantopha-
 gorum nomen, qui circa Drabam,
 in montibus Afachaeis, et contra
 Meroen habitabant. Adiabaras, seu
 Magabaras auctores vocant. Quin-
 et Plinius Troglodytas solo elephan-
 torum venatu ali tradit. Caro pon-
 derosa, frigida et abominabilis Rhafi.
 Aelianus praeter promuscidem, la-
 brum, et cornuum medullam, ni-
 hil esculentum in iis esse ait. Ae-
 thiopes, teste Gyllo, posteriores
 partes appetunt. Renes tamen ma-
 xime in deliciis, et regum epulis,
 si Vartomannus vera prodidit. Me-
 dicinam quod spectat, Aelianus adi-
 pem contra omnia genera ferarum
 remedio esse, reliquit, eoque in-
 unctum, etiam nudum inter fero-
 cissimas illaesum versari posse fabu-
 latur. Proboscidis tactu, capitis
 dolor levatur; efficacius, si et ster-
 nuat. Dextra eiusdem pars, cum
 Lemnia rubrica adalligata, impe-
 tus libidinum stimulat. Iecur, co-
 mitialibus morbis prodest. Fimus
 si illinatur, pediculi fugantur. Ebo-
 ris, cuius nomine Plinius illam

praecipue partem dignatur, quae
 circa os est, quodque alibi elephan-
 tis, et dentis Indici appellationem
 fortitum est, singularis est et natura
 et usus. Gaudet humido et siccita-
 te offenditur, cariemque senrit.
 Emolliri posse Democritus ostendit;
 emolliturque potionis genere, quod
 zythum vocatur, ut apud Plutar-
 chum extat. Emollitum, confort-
 matur, et in varia tornatur. Pa-
 rabantur quippe ex eo mensae, le-
 cti, capuli cultrorum, enses, va-
 ginae, pharetrae, scepra, fellae cu-
 rules, portae, et alia; de quibus Aldro-
 vandum consule. Politur ut ligna
 ac potissimum squatina, ut testatur
 Plinius: nitior vero, hebetatur men-
 sibus muliebribus. Vis ipsi adstrin-
 gens, quae tamen gustu non per-
 cipitur. Conceptum iuvare, et ven-
 triculo humido prodesse, Praetici
 prodiderunt. Ramentis cum melle
 illitis, tuberculae in facie tolluntur.
 Scobe, paronychia sanantur. Con-
 tra lumbricos cum cornu cervi mi-
 scetur. Si uratur, ut decet, Spo-
 dium vocatur, pro quo tamen alio-
 rum animalium ossa obtruduntur.
 Frequentior huius, quam eboris
 usus. Praeparationem vide apud
 Aldrovandum loco citato. *Diffe-*
rentiae et Genera, a locis in pri-
 mis sumuntur, seu Philostratum,
 Aelianum, et Plinium spectes, seu
 recentiores. Sunt enim alii palu-
 stres, alii montani, alii campestres,
 alii silvestres, alii Lybici, alii In-
 dici. Solinus Praefiorum, et Taxi-
 larum meminit. *Palustribus* den-
 tes sunt lividi, rari, tractuque dif-
 ficiles, et in plerisque partibus fo-
 ramina; in aliis vero quasi grandinis
 grana tumores quidam insurgunt,
 et arti minime obtemperant. De-
 mentes levesque esse, Philostratus
 addit. *Montani* perversi sunt, et
 insidiosii, et nisi alicuius rei indige-
 ant, erga homines minime fidi.
 Dentes habent minores, sufficien-
 ter albos, et in quibus nihil est dif-
 ficile reperire. *Campestres* benigni
 habentur, mansueti, et imitationis
 amatores. Dentes habent omnium
 maximos, albilimos, et sectu fa-
 ciles,

Aelian. l. 8. c. 10.

M. N. n. l.

Acosta Hist. Aron. c. 7.

Aelian. H. A. l. 8. c. 17.

Plin. H. N. l. 8. c. 8.

Aelian. H. A. l. 10. c. 12.

M. N. n. l.

M. N. n. l.

Ebur.

Plutarch. l. An ad infelicit.

Aldrov. Hist. Quadrupl. l. 1. c. 10.

Differentia.

M. N. n. l.

M. N. n. l.

M. N. n. l.

utarch.
An ed
felicit.
drov.
ift. Qua
up.l.i.
10.

florant
prohib
dant

fferentia

M. H. H.
101.11
1111
11.11.11
11

florant
1111
1111

exhibet
1111
1111

Monoceros Unicornu
Einhorn .

Capricornus Marinus
Meer Steinbock .

Monoceros Unicornu
Einhorn .

Hil
Pol

Alc
Hil
du
c. 6

Str
Ge
Phi
lan

Phi
l. 8

M.
Ver
l. 3.

Var
l. 1.

ciles, ut nullo labore, in quamcunque manus voluerit partem deducantur. *Silvestres*, in regno Senegae, ad fluvium inprimis Gambam inuenies. Ibi enim gregatim, ut apud nos apri, incedunt. *Lybici*, seu Mauri Indici sunt minores, et nec vocem, nec odorem horum ferre possunt, ut apud Polybium habes; imo nec contueri quidem eos audent, ut apud Solinum legitur. *Indici*, sunt quidem maximi; non eiusdem tamen omnes magnitudinis. Ideo Solinus duo

eorum genera tradit; nobiliores indicari magnitudine, minores notios dici. *Prasii* appellantur, qui maximi sunt, quales forte iam Madagascar, teste Scaligero, producit. *Taxilas* vocant, qui secundi ab his magnitudine existimantur. Illos et in Sumatra inuenies, animi robore, et virtutis indole iis, qui in continenti sunt praestantes. Ideo magnis navibus in continentem transportati, Calingarum Regi vendebantur, ut Aelianus prodidit.

CAPUT VI.

De Monocerote, et Asinis Cornutis.

Monocerotis vocabulum, quod Latinis unius cornu animal sonat, pluribus animalibus competit: stricte tamen soli illi, quod ἀπὸ τοῦ μόνου κέρατος, a solo cornu dictum est, et ideo Unicornis, et Unicornu. Brachmanorum Dialecto καρτάζωνον, vocatur. An in rerum natura sit, vel fuerit, alibi, post Baccium, et Bartholinum, magni patris magnum filium, disquiretur; nunc breviter fide auctorum, qui de eoscribere, de eodem agemus. *Descriptionem* itaque quod attinet, Strabo, ex Onescrito equos unicornes toto fere corpore referre scribit. Philes cauda aprum, Leonem rictu praefere ait. Plinius, reliquo corpore equo similem, capite cervo, pedibus elephanto, cauda apro, facit; et uno cornu nigro, media fronte cubitorum duum eminente, instrui. Plinium Solinus sequitur. Isidorus cum Rhinocero te confundit, et cornu ita acutum et validum esse, ut quicquid impetierit, aut ventilet, aut perforet, addit. M. Paulus Venetus, Magno Cham Tartariae a seruitiis, in regno Lambri conspici ait, Elephantem minores, depressum caput gerentes aprino simile, spinosa lingua, qua obvia petunt, nigricantibusque oculis, Rhinocerotis formam ad unguem aemulantur. Ludovicus de Varthema Bononiensis

de Monocerotibus a se visis, ita scribit. Ex altera templi Meccani parte claustra sunt, quibus bini Monocerotes vivi includuntur, qui pro re singulari, ut sunt, monstrantur. Eorum haec forma erat. Maior equinum pullum xxx. mensium imitatur, unumque in fronte cornu praefert, trium circiter ulnarum. Alter Monocerus, unius anni similis, cornu quatuor palmarum habet. Color ferae, ut equi sagmati obscurior, capite cervino, collo brevi, rarisque circa illud pilis, et brevi iuba ab altero tantum latere dependente. Crus subtile habet, gracile hinnuli instar: Pes anteriori parte parum fissus, ungula vero caprina, pedesque dextrum latus pilosum. Enimvero feritatem praefert, et naturam solitudinis amantem. Quae Garzias ab Horto habet, non appono. Reperiri dicuntur in Arabiae solitudinibus, ibique a mercatoribus visos, Thomas Bartholinus accepit. Garzias suos inter promontorium Bonae Spei, et illud, quod vulgo de Currentes nuncupatur, inveniri scribit. Paulus Venetus suos in regno Bosma et Lambri locat. Aeneas Sylvius, in extremis Asiae partibus, in quadam provincia nomine Macino, inter montes Indiae et Catalum, ubi vulgo, creditur habitasse Sericos Aloysius Cadamustus in novo orbe Cornu

Hist. l. 5.
PolybiusAldrov.
Hist. Quadrup. l. 1.
c. 6.Strabo
Geogr. l.
15.
Philes in
Lambis,Plin. H.N.
l. 8. c. 21.M. Paulus
Venetus
l. 3. c. 15.Vartom.
l. 1. c. 18.Scalig.
Exercit.Aelian. H.
A. l. 16 c.
15.Bartholin.
de Unicornu
cap. 24.
Garzias H.
Arom. l. 1.
c. 14.

Cornu in pluribus exhibetur locis. Decantatissima sunt; S. Dionysianum in Gallia; Venetum; Hispanicum; Ultraiectense; Helvetorum; Danicum; Mercatorum Venetorum; et Gedanensis Empirici. S. Baccius 1. 2. s. ult. Dionysianum, inter prima melioris notae reponit Baccius; quia rudiori forma, non politum, ad nigrorem vergens instar cervini, quam proxime ad veterum unicornu accedere videtur. In assignanda longitudine variant auctores. Renodaeus hominis proceritatem aequare tradit, ea fide, qua et nobis patuit: Baccius et Marinus ad sex cubitos extendunt: Goelnitzius ad sex et semi pedes metitur: Bellonius semissem complens ad septimum auget. Nec de pondere consentiunt. Cardano libras decem et septem pendere visum, cum tertia parte Goelnitzius ad vigesimum quintum pondus ascendit. Ego sublatum, ad decem et octo libras, cum Bellonio extenderem. Veneta unicornua inter vera censet Baccius, inter diversa ab antiquorum unicornibus. Andreas Marinus, quod antiquorum unicornibus longiora sint, nec striae habeant Monocerotis Aeliani, adeoque subtilia, ut pocula inde nulla conficiantur. Colore sunt cornu cervini politi, et pallidi non nigri. Feruntur occupato Byzantio in Venetorum Rempublicam transcripta, cum XII. pectoralibus satellitum Imperatorianorum. Hispanicum, cuius frustulum Philippus IV. Francisco Barberino Cardinali eminentissimo, et in peregrinos Heroas humanissimo, donavit, nihil singulare habet. Ultraiectense, longitudine Parisiensi par est, sufficienti amplitudine. Gyri frequentiores ad extremum apicem circumducti, recto tractu obliterantur. Crustae color cineritio similis, medulla candidiore. In magno pretio habetur, et pro vero venditur, ut infinitam auri vim, repetundarum damnata Colonia Agrippina, contra licitaretur. Helvetiorum, ad oram fluvii Arulae prope Brugiam,

anno M. D. XX. inventum est. Interiori facie est album, flavescens, exteriori, sine striis, duorum cubitorum longum, sed, ut moschus, odore praestans, praesertim igni vicinum. Danicum, in castello Friderici Burgi asservatur, longitudine septem pedes Romanos excedens, si partem alveo excipiamus inclusam, cuius mensuram pedis unius cum mensuris duabus Bartholinus deprehendit. Ambitus septem minimum digitos complectitur, aequali giro flexu in acumen desinens. Color ex candido mixtus et cinericio, quem per intervalla, nigriores striae, lineaeque obscuriores distinguunt. Venetorum mercatorum unicornu ex Germania allatum est, coloris splendore et varietate veri cornu speciem promittens, eoque magis, quod abrafae particulae, non dentium instar in ramenta, quae fricari possunt, concidunt; sed inde quisquiliarum squamae eadem plane visciditate et lentore resultent, quo selecta quaevis animalium cornua. De Gedanensi nihil occurrit. Empiricus Constantinopoli redux, magno illud non ita pridem venditabat. De reliquis, quae huc spectant, ita Aelianus. Dicunt omnium maxime animalium absonam vocem et cententam emittere; et ad alias quidem bestias ad se accedentes mansuescere, cum gregalibus vero suis pugnare. Neque modo mares naturali inter se quadam contentione dissidere, sed contra etiam foeminas certare, pugnamque usque ad mortem victi ingravescere. Nam et reliqui corporis robore maximo praeditus est, et cornu inprimis inexpugnabili armatur. Desertissimas regiones persequitur, simul et solitarius errat. Coitus tempore ad foeminam mansuete mansuescit, et pariter pascuntur. Cum hoc tempus transferit, et ventrem ferre foemina coeperit, rursus efferatur, et solus vagatur. Praefiorum Regi illius pullos etiamnum teneros aiunt deportari, eosdemque festis et paegyricis diebus ad pugnam committi.

Aelian. 8
A. 1. 16.
20.

Bartholin.
delnicor.
c. 27.

ad

ad robur ostendendum. Nam integrae aetatis et perfectae, nullum unquam quisquam meminit captum fuisse. Tantum Aelianus. Alii addunt, adeo animal hoc puellas virgines venerari, ut, si sinus venienti aperiant, in illum, ferocia deposita, caput ponat, sicque saporatum velut inerme capiatur. De *Vsu* inter omnes notum, ad venena maxime commendari. Eo vero praesente sudare, et in humore ebullire, sicque verum dignosci, nonnullorum est sententia. Aloysius Mundella adversus morsum canis rabidi, aliorumque animalium maleficorum, nec non vermes eorumque symptomata commendat. Antiqui Indorum Reges, ad quorum notitiam primum hoc cornu pervenit, pocula ex eo sibi fabricabant, ut, dum ex iis bibebant, contra venena, ebrietatem, spasmodum, epilepsiam, et alios malignos morbos munirentur. Narrat Iordanus Iudaeam quendam Venetiis, in mensa cornu circulum delineasse, postmodum scorpionum et araneum iniecit, qui nunquam transilire poterunt ambitum cornu circumscriptum: deinde palmi altitudine quovis raptantes bestias, umbrane aut vi emanante, intra quadrantis horae spatium ambas necasse. Non est ergo mirum tanti esse pretii, ut Germani mercatores teste Baccio, pro uno XC. M. coronatorum poscerent; et Pontifex Romanus, erecta in Vaticano pharmacopoea, frustum XII. M. aureorum a mercatoribus Epidauriis redemerit, quo non semel Augustinus Ricchus Pontificius tunc temporis Archiater, felicissime, modo scrupuli, modo decem granorum pondere, ex vino, pel aliqua cordiali, aqua utebatur. Et haec de Unicornu nunc sufficiant, pluribus alibi agemus. Quantum ad *Asinos Cornutos*, tribus in locis eo celebrari invenio, in India, nempe, Scythia, et Africa. De *Afris* Herodotum auctorem habemus. De *Scythis* apud Aelianum habetur, et addit, Cor-

nua aquam fluminis Stygis continere, quae transmittit vasa omnia etiam ex ferro, missaque ab Alexandro Delphos, ut Pythiae dedicarentur. De *Indicis* ita idem Aelianus. Silvestres asinos equis magnitudine non inferiores apud Indos nasci accepi, eosque reliquo corpore albos, capite vero purpureo, oculisque cyaneis esse: cornuque in fronte gerere sesqui cubiti longitudine: cuius superius puniceum, inferius autem album, medium vero plane nigrum sit: atque non omnes quidem Indos, sed potentiores, quum tanquam armillis quibusdam brachia, sic cornua auro ornarunt, ex his ipsis bibere solere. Ex hoc cornu bibentem ab insanabilibus morbis tutum, fieri, neque eum ipsum convulsionibus corripi, neque sacro morbo tentari, neque venenis ullis ferunt. Quin etiam, si quid prius pestilens biberit, tum id evomere, tumque ad sanitatem redire. Quum autem caeteri asini, quibuscunque in terris sint, tam domestici, quam silvestres, tum caetera solipeda animalia, talos non habeant, neque fel in iecore, ut fertur: asinos Indicos cornigeros, Ctesias inquit, talis primum iisque nigris praeditos esse: eosdemque, si quis confregit, interiora quoque nigra deprehensurum esse: neque felle eos carere: neque modo corporis velocitate longe multumque caeteros asinos superare, sed et velocitate eadem multo equis et elephantis praestare. Quum autem in viam se dederunt, tardius primo ingrediuntur, deinde paulatim tantum confirmantur ad contendendum iter, eos quidem ut assequi nemo possit. Postea autem, quam foeminae pepererunt, patres circa pullos a partu recentes, summa custodia versantur, eorumque commorationes locis Indiae desertissimis sunt. Quum a venatoribus Indis invaduntur, pullos suos adhuc aetate infirmos, a tergo suo pascentes ha-

Aelian. H. A. l. 10. c. 40.

Aelian. H. A. l. 4. c. 52.

Albert. H. A. l. 22.

Jordan. I. de peste.

Herodot. 1.4.

E bent,

Aelian. H. A. l. 10. c. 20.

admittitque, addit frendere terribiliter, et macilentiorē esse nostratibus. Attentior est censura Francisci Hernandi de tumulo dorsi. Iracundi sunt. Venatores conscendunt arbores, accurrit grex Zainorum, mordent et lacerant truncum, cum hominem non possint, quos ille superne tutus venabulo caedit. Gregatim discurrunt, eligunt ducem, et ut fertur, minorem aut violiorem omnium. Antonius Herrera scribit esse senem et flaccidum, neque nisi duce occiso societatem et cohortem dissolvere, prius enim occiderentur, quam regem deferebant, auctor est Petrus Simon. Aliqui Bachiris hoc imputant. Mirum odium in tigridem. Dux Zainorum convocat, quoscumque potest sui generis, usque ad trecentos aut plures, quemadmodum Imperator conducit militem. His copiis invadit tigridem, quae, licet ferocissima prae omnibus Americanis feris, vincitur multitudine non sine magna Zainorum strage. Inveni innumeri occisi simul cum tigride, ut paucissimi possint epiniciū canere. De ingenio huius ferae sic narrat *Franciscus Hernandus*: Ferus est ac truculento morfu, cum primum est captus. Sed cum cicuratur, placidus est domesticis, et habetur in deliciis. Caro est similis suillae aprugnaeve, sed durior atque insua-

vior. Setae sunt asperae, albo ac nigro promiscue variatae colore. Vescitur glandibus, radicibus et aliis montanis fructibus, nec non vermiculis, lumbricis, atque aliis huiusmodi animalibus, quae lacustribus, humidis et uliginosis locis nascuntur. Devastant etiam sacra, cum ab eis non arcentur. Gregatim ambulat, et redditi mites aluntur quibuscumque esculentis. *Digitum* pedum variant. Siquidem alii productiores sunt, alii breviores. Scribunt aliqui apros Indicos brevissimis esse caudis, ut abicissas esse putent. *Pedibus* etiam esse nostratibus dissimiles, et posteriores uno digito non unguolato constare. Carnes multo nostrorum carnibus saporosiores salubrioresque, sed saenis opus est praecidi umbilicum, alioqui uno die corrumpuntur. Idem est cum Taiacu Caaigora Marcgravii, Icon tamen variat, et descriptio plenior est. Ideo et hanc et illam addidimus. Habuit eum et quidem familiarissimum Amplissimus de Laet, quem cum per semestre et amplius humidis cibis aluisset, mortuus est ex ileo, ut videbatur. Valckenburgius umbilicum illum mammam esse putabat, quod vasa mammaria haberet. Verum, qui animal penitius norunt, catulos suos illa parte alere negant.

TITULUS II.

De Bifulcis aquaticis.

CAPUT UNICUM.

De Hippopotamo.

Aldrov.
Digit. l. 1.
c. 12.

Ad Bifulca Hippopotamum retuli Aristotelem secutus. Ad digitata tamen recentiores referunt, et forte, ut ex icone et descriptione apparebit, melius. Dicitur vero Hippopotamus, id est, fluviatilis equus, non, quod equum similitudine referat, sed quod magnus sit, ut *intraos* vim augendi significatum habeat. Fluvius ille

Nilus est. Dicitur et *equus Niloticus*, *bos marinus*, teste Bellonio, *porcus marinus*, quod parte anteriore bubulam figuram, reliquo corpore suillam repraesentet, *elephas marinus*, tam ob magnitudinem, quam ob dentium candorem et duritiem. Sed et *elephantus Aegypti*, *Rosmarus*, *Robart*, *Gomarus*, in regionibus in primis Prete

Bellon. de
aquatilib.